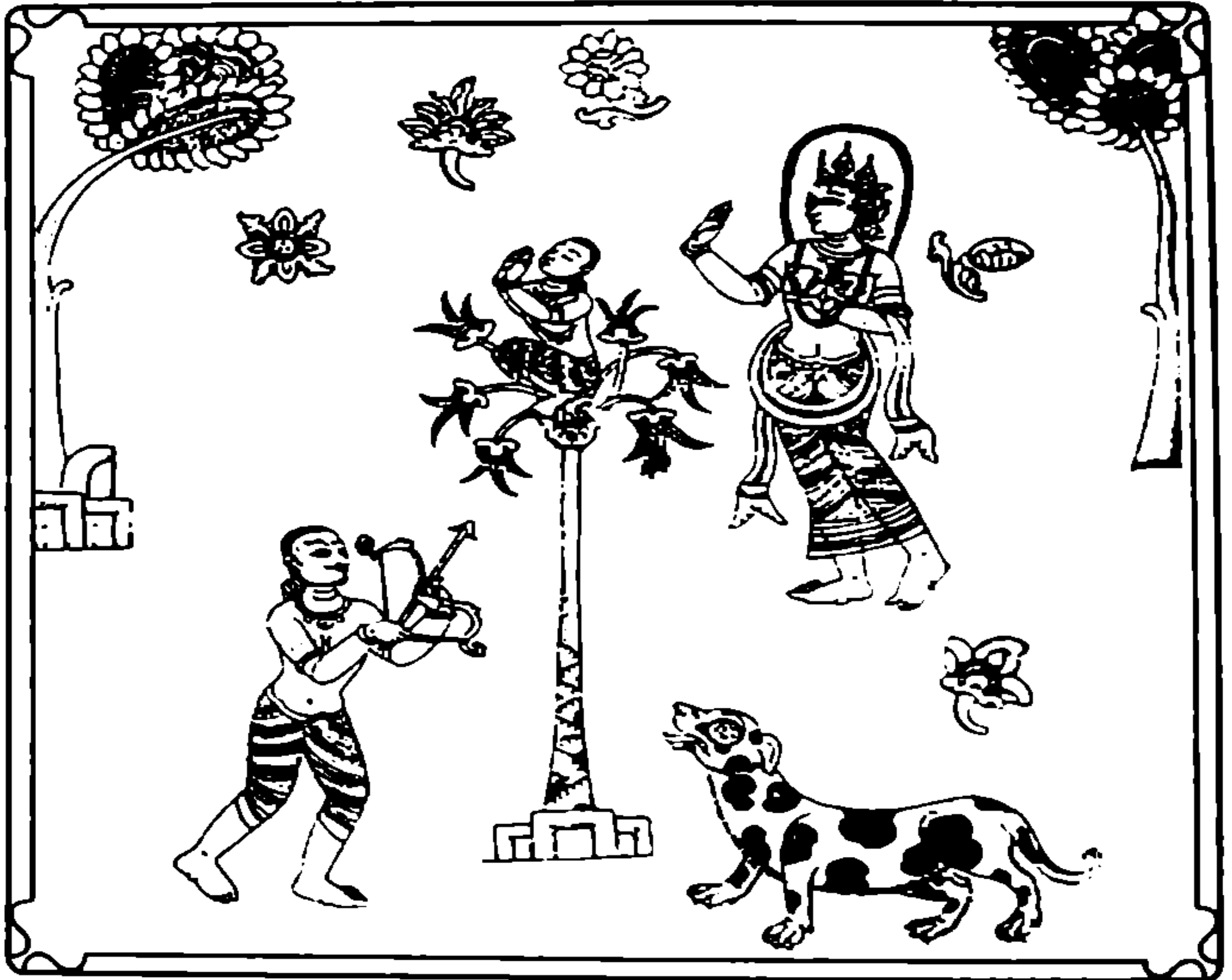
नेपालभाषा
बोधिसत्वावदान माला
भाग ४

(कविर कुमारावदान)

(सत्ययुगे जन्मयागु बाखं)

संशोधक

जुद्धरत्न वज्राचार्य

टेबहा:, यें ।

नेपालभाषा
बोधिसत्वावदान माला
भाग ४

(कविर कुमारावदान)

(सत्ययुगे जन्मयागु बाखं)

संशोधक
जुद्धरत्न वज्राचार्य
टेबहाः, यें ।

पिकाक:
सुनकेशरी वज्राचार्य
व
स-परिवार
टेबाहा: यें ।
फोन नं.: २४४१८८

प्रथम संस्करण २०० प्रति
कलिगत संम्वत ५१०२
बुद्ध सम्वत २५४५
नेपाल संम्वत ११२१
बि. सं. २०५८
ई. सं. २००१

मू-तका: ४५/-

कम्प्यूटर डिजाइनिंग:
रामेश्वर महर्जन
फोन नं. २६४७३०, २५२११४

थाकुथि:
लिंक प्रिन्टर्स
क्षत्रपाटी, ढल्को, यें ।
फोन/फ्याक्स: ९७७-१-२५२११४

जिगु निवेदन

दुःखं विनाश विभवे प्रति गौतमाय
सुखं समस्त विजने जगतो हिताय ।
सम्यक् समाधिगत विज्जिन श्रीधनाय
भोगोज्झिताय मुनये प्रणतोस्मि नित्यम् ।

सम्यक् संबुद्ध लुमंका प्रार्थना । संसारे प्राणिपिनि दुःख मजुइगु ज्ञान कना बिज्याम्ह, जगत हितया निमित्ते सकल प्राणीपिनि सुख जुइगु बोधिज्ञान कना बिज्याम्ह, तपश्चर्य योग द्वारा दक्व समाधि ज्ञानं पारंगत जुया बिज्याम्ह संसारे जन्म कया हानं कर्म भोग याय म्वाक निर्वाण (मोक्ष) पद लाना बुद्ध भुवने बिज्याम्ह श्री शाक्यमुनि भगवान गौतम बुद्धयात सदानं प्रणाम दु ।

जि छुं मसःसा नं गुरुपिनिगु कृपां ग्रन्थोक्त थुगु खँ संक्षिप्त मात्र च्वया । श्री शाक्यमुनि बुद्ध छगू जन्मं हे प्रयत्न याना बुद्ध पद लाना बिज्याम्ह मखु धकाः थुगु सफू ब्वना बिज्याना दिल धाःसा बांलाक बोध जुइ । वसपोल न्हापा आपालं त्यागीम्ह बोधिसत्व जुया सत्ययुगं निस्ये जन्म कया महायान बुद्धचर्य प्रकाश याना बिज्यात ।

चर्तुदानं प्रदास्यामि षट्कर्म दिने दिने । इत्यादि ।

वसपोल बुद्ध धन, क्रिया, विद्या, मंत्र थ्व प्यंगु व दान, शील, क्षान्ति, वीर्य, ध्यान, प्रज्ञा (ज्ञान) थ्व खुगू षट्पारमिताया ज्या समेत झिगू (१०) महायानचर्य याना ववं अन्तिमस स्वर्गलोकं च्वे तुषिता भुवनया जुजु श्वेतकेतु वोधिसत्व जुया विज्याम्ह खः ।

निर्वाणया अर्थ संसारय् हानं जन्म काय् म्वागु मोक्ष खः । सित धैगु अर्थ मखु । सुवर्ण प्रभा वैपुल्य सूत्रे उल्लेख दु बुद्धया आयु

गनतक कावलेया म्हय् सँबुया मवइ अन तक बुद्धया आयु दु । उकिं बुद्धया न्हयाबलें सुप्रभातं प्रभात सुथे जक धागु खः । सिना वनेमाम्ह बुद्ध जुइ मखु ।

बोधिया अर्थ बुद्ध पद लाय्गु ज्ञान, सत्वया अर्थ मनुष्यपिं खः प्राणी । बोधिसत्व धागु हे बुद्ध पद लाय्गु इच्छा याम्ह मनुष्य धागु खः । अवदानया अर्थ निर्मल शुद्धगु आचरण शील स्वभाव खः । बोधिसत्वावदान धागु बोधिसत्वपिनिगु चर्य फुक्क स्वांमा हने थ्यें हना स्वाका तःगु जुया बोधिसत्वावदान (वृहज्जातक माला) धया तल । थुजागु गौरव ज्ञानं युक्तगु ग्रन्थ वसपोलया द्वःछिगु जन्मं मयाक खँ दु । व मध्ये भन्ते भिक्षु गुरुपिसं त्रिपिटक पालिया अनुवाद याना बोधिसत्वपिनिगु जातक प्रकाश याना कना बिज्यागु वाङमय पुस्तके न्यासःगु (५००) जन्म दुगुसोया सज्जन पिसंसीका बुद्ध धर्मया चर्य याना विहारे वा छें पूजा आदि याइबले मद्यपान मांसाहार दुर्गन्ध अशुचि बस्तू धुम्रपान वर्जित याना याका शील बिया च्वन । थ्व भिक्षु धर्म जक मखु बाँलागु बुद्ध धर्म खः ।

(नामसंगीति समता ज्ञानगाथा १७ श्लोकस यथ्ये धयातःगु दु ।)

नानायान नयोपाय जगदर्थ विभावकः
यानत्रितय निर्यात एकयान फले स्थितः ।

जि श्रावकयान, छ प्रत्येकयान, व महायान धायगु अज्ञान खः । स्वभावं द्वेष भाव याना वं वइत वं वइत तुच्छ याना जुइगु व्यर्थ खः धका सीका क्रमशः थाहाँ वने फय्केमाः ।

शाक्यमुनि बुद्धयागु ३२ स्वीनिगु जन्म मध्ये सत्ययुगे ११ भिंछगू जन्म जुया बिज्यागु मध्ये छगु कविरकुमारावदान च्वया न्हेब्वयागु खः । स्व. पं. वै. आशाकाजी (गणेशराज) वज्राचार्य च्वया बिज्यागु बोना उकियात फक्व थौंकन्हेयागु नेपालभाषां च्वया छलपोल छिकिपिनिगु न्हेवने न्हेब्वया च्वना । थुकिइ द्वंगु स्यंगु आपालं दयफु दुसा सुधार याना बिज्याना सूचं बिया बिज्यात धासा सुधार याना

वने दै धका विनम्र निवेदन याना च्वना ।

थुगु सफूया पाण्डुलिपि च्वया बिज्याना मामाग् थासे मामाकथं संशोधन याय्गु व प्रुफ स्वया बिज्याना जित: च्वम् च्वयन ह:पा: बिया बिज्याना छुं भतिचा हे अल्छि मचासे थ:गु अमूल्य ई बिया बिज्याम्ह हने बह:म्ह कल्याणमित्र रत्नकेतु महाविहार (भवावहा:) या श्री फणीन्द्ररत्न वज्राचार्यजुयात जिं खालि दु:ख जक बिया । वसपोलयागु प्रेरणां याना च्वया वै च्वनागु ख: । जिं छुं स्यूगुला मखु। वसपोलयात जिं छुं देछाय मफुसां जिगु नुग:या श्रद्धां हांगु स्वां छफो द्वहलपा सुभाय देछाना च्वना ।

थुगु सफू पिकायत थ:गु अमूल्य ई बिया बिज्याना ग्वाहाली याना बिज्याम्ह कृति पुण्य वज्रधातु चैत्य महाविहार (लगंबहा:) याम्ह ढल्कोस च्वना बिज्याम्ह हने बह:म्ह भाजु चक्रमुनि वज्राचार्ययात यक्व यक्व सुभाय देछाना च्वना ।

श्री ईश्वरी प्रसाद कर्माचार्य किपा च्व:या दिइगु थ्व सफूया देव:ले न्हेब्वयागु जुल ।

ने. सं. ११२१ दिल्लागा तृतीया
वि. सं. २०५८/३/२४/१

जुद्धरत्न वज्राचार्य
चक्रेश्वर, राजकीर्ति महाविहार
टेवहा: यें ।
फोन नं. २४४१८८

छ्त्वाः खँ

बाखं साहित्यया खँ ल्हायेबलय् धार्मिक बाखं जक मखु, साहित्यिक इतिहासयात वालेमाले याइपिसं बौद्ध जातकया बाखंयागु नं नां कायेगु याः। नेपालभाषाय् च्वयातःगु पुलांगु बाखं मध्यय् बौद्ध जातक व अवदानया बाखं संस्कृतभाषां नेपालभाषाय् भाय्‌हिइकाः च्वयातःगु खने दु। तर मेमेगु भाषाय् थें थथे भाय् हयूम्ह अनुवादकया नां न्ह्यथनेगु चलन मदुगुलिं थुमिगु नां खनेमदु, बरु लिपिकारया नां लेखक धकाः वीगु यानातःगु दु।

हनेवहम्ह भिक्षु सुदर्शन महास्थविरया धाप् कथं कवीर कुमारया वाखं "पालि साहित्यय् उपलब्ध मजू।" भद्रकल्पावदान थें ज्याःगु बौद्ध वाखं सफुलिइ कवीर कुमारया बाखं खनेदया वःगु खः। नेपालभाषाय् कवीर कुमारया बाखं दकलय् न्हापां गबलय् अनुवाद जुल थ्व आतक सुनानं माला स्वःगु मदुनिसा नं च्वसा पासा पाखें ने. सं. १०८८ स भिक्षु सुदर्शन पाखें सम्पादन यानाः पिकाःगु "सिंह सार्थवाहु व कवीर कुमारया बाखं" सफुलिइ दुथ्याःगु कवीर कुमारया बाखं तेबहालया श्री जितानन्द वज्राचार्य ने. सं. ९९७ (सागर दुर्गा नाग शुभ संवत) स ल्ह्ययातःगु खनेदु। थ्व बाखंया अन्त्यय् "इति श्री अष्टमि ब्रर्त महात्मे वर्त्तावदाने मारयां उपाखध प्रसंसायां कवील राकुमाल अवदाने उन विंसतितम ध्यायः समाप्तः" धकाः च्वयातःगु दु। थ्व छगू अन्तिम वाक्यं हे सी दु, थ्व बाखनय् संस्कृत शब्दयात स्यंके जिक्व स्यंकाः छ्यला तःगु दु। वाखं थें गद्यया जक मखु, पुलांगु मेया पहं नं थथे हे खः।

नेपालभाषाय् अनुवाद जुयाच्वंगु दुगुलिं थ्व कवीर कुमारया

वाखं विश्वन्तर, मणिचूड व महासत्वपिनिगु वाखं ति मखुसा नं छु भति चल्ति हे खनेदु । थथे जुगुलिं नेपालभाषाय् कवीर कुमारया दब्-प्याखं हुइकगु खं न्यने दु । थथे चल्तिगु वाखं जुया जुइ चित्तधर "हृदयं" वि. सं. १९९७ सालय् जेल वनेन्वयः च्वयादीगु "कवीर कुमार" प्याखं (ने. सं. १०६६ गुंला थ्व ५) वयकलं च्वयादीगु स्वप् पूधाः प्याखं मध्यय् छप् खः । थुपिं प्याखं सफूत आतक प्रेसया लुखां पिहां मवःनि । थ्वया लिपा सिद्धिदास सच्छिदं बुद्धिया न्या भवलय् च्वसापासां पिकाःगु सफूत मध्यय् च्वय् धयागु कवीर कुमारया वाखं नं दुथ्याःगु जुल ।

यलया पं. बैं आशाकाजी वज्राचार्यं अनुवाद यानाः पिकया बिज्याःगु बोधिसत्वावदान मालाया वाखंत, अःपुगु व न्ह्यइपुगु भाषाय् टेबाहाःया हे जुद्धरत्न वज्राचार्यं संशोधन याना पिकया बिज्यात । शाक्यमुनि बुद्धया पूर्व जुनिया वाखं ब्वने-न्यने इच्छा दुपिसं थ्व सफू ब्वनास्वयेबह जू ।

अन्त्यय् थःगु स्वास्थ्य बमलाःसा नं कल्याणमित्र जुद्धरत्न वज्राचार्य थुगु कवीर कुमारया वाखं ब्वने अःपुक संशोधन यानाः पिकयाः नेपालभाषाया बौद्ध साहित्यया धुकू थना बिज्याःगु दु । वसपोलयात पुण्य प्राप्त जुइमा व आरोग्य लाभ जुइमा धकाः कामना याये ।

ब्वाबाहाः, यें ।
ने. सं. ११२१ दिल्लाथ्वः ५

फणीन्द्ररत्न वज्राचार्य

कविरकुमारावदान

नमः सर्वबुद्ध बोधिसत्वेभ्यः ॥ सकल बुद्ध बोधिसत्वपिन्त नमस्कार !

न्हापा छगू इलय् शाक्यमुनि बुद्ध गृद्धकूट पर्वतया क्वसं कलण्डक निवाप नाम बेणुवने (पंयागु वन) मध्ये छगू अति शोभायमान जुया च्वंगु बिहारे बिज्याना थः संघ व म्येपिं नं भिक्षु भिक्षुणी उपासक उपासिकापिं आपालं मुंका आदि मध्य अन्त्य कल्याण जुइगु बोधिज्ञान धर्म उपदेश बिया बिज्याना च्वन ।

थुगु शुभ सः न्यना ब्रह्मा लोकपाल तथा इन्द्र आदि देवगणपिं इलय बेलय् वया पूजा आदि याना धर्म शब्द न्यों वया च्वन । हानं प्यंगु दिशाया जुजु, मन्त्री, महाजन, पण्डित, ज्ञानी, गुणिक जनपिं आपालं वया भगवान बुद्धयात चाहुला दण्डवत् प्रणाम याय् धुंका थम्हं ज्वना वयागु पुष्प, धूप, दीप, गन्ध, रस, विलेपन, माल्य, छत्र, ध्वज पताका चूर्ण चीवर निवेशन (गा) खिखिक दण्ड (चैत्य मूर्तिया दण्ड) वज्र घण्ठ शयनासन (लासा फुंगा फांगा) ग्लान च्वामो उख्येलिका (म्हय्खापाया पंखा) भैषज्य (वासः) पंचामृत, नैबद्य, फल, मधि, क्षीर पूर्णगु पिण्डपात्र (गुलुपा) थुजागु योग्य उत्तम बस्तु सहित दोहलपा बुद्ध पूजा आदि सिधय्का पुलिं चुया थःथःगु आसने फेतुना जवगु ल्हाः थकया गां न्यया बिन्ति याना भगवान्या ख्वाः स्वया एकचित्तं धर्म उपदेश न्यना आनन्दं च्वना च्वन । बेणुवने थथ्ये महामंगल जुया च्वंगु खना सहयाय् मफुम्ह ईर्ष्या युक्तम्ह देवदत्तं थथ्ये बिचाः यात ।

अहो गुजागु आश्चर्य ! थ्व शाक्यसिंह व जि बराबर हे ला खःनि । थ्वं नं जि नं शाक्य कुले जन्म जूपिं खः । व जक शाक्यसिंह शाक्यमुनि ला जि नंला खःनि थ्व गुजागु अपमान ! व नं शाक्यवंश

जि नं शाक्यवंश हानं निम्हं क्षेत्रि जाती, व जि आबा (त:बा) शुद्धोदनया काय् सर्वार्थसिद्धकुमार। शुद्धोदनया किजा शुक्लोदनया काय् जि ख: देवदत्तकुमार। व दाजु जि किजा। वं धासा कुल भ्रष्ट याना आगंसं थम्हं ध्यना मुण्डित जुया जुजुयागु नांयात मल्वेक पिण्डपात्र ज्वना भिक्षा फोना नया जुल। थुजाम्ह धूर्तयात ब्रह्मा आदि लोकपाल देवगण इन्द्र आदि, सकल मनुष्य लोकपिसं नं अनेक बस्तु ज्वना वया चन्दन आदि पूजा याना धर्म देशना (धर्म उपदेश) न्यना महागुरु धका मानय् याना तल। जित: धा:सा मान्यता सुनानं मयास्ये निन्दा जक याइगु जुया च्वन। थ्व अपमान सोया गथ्ये सह याना म्वाना च्वनेगु। म्वानाया छुं प्रयोजन मदु। बरु सिना वसां भिं! कि त जि सित, कि त थ्वयात मोचन याना छवये।

थुजागु मार्सचित्त (मभिंगु चित्त) याना महाक्रोधी जुया देवदत्त कुमारं तं पिकया चान्हे गोप्य रूपं वया, तथागतया तामास सोया छ्याय् एकान्ते सुनानं मखंक सुला च्वन। थुगु इलय गुलिं भिक्षुपिं लिहां वन। गुलिं थ:थ:गु थासे वना द्यंवन। गुलिं देव मनुष्य आदिपिं बिदा कया वंपिं जुल। चान्हसिया स्वंगु प्रहर जुर्स्येलि देवदत्तं छ्चालं स्वया तथागत याक:चा ध्याने बिज्याना च्वंगु खन।

अनंलि पर्वतया च्वकाय् च्वना त:गोगु ल्वहं निपा ल्हा:तिं ज्वना वा न्हेया ख्वा: स्येकुंका दुष्ट देवदत्तं तथागतयात तातुना वेगं प्रहार याना हल। तथागतया उपरे सहयाय् मफुम्ह दुष्ट पापी देवदत्तं थ:गु कुस्वभाव थथ्ये क्यना न्हिला च्वन।

थुम्ह दुष्ट देवदत्तं प्रहार यागु ल्वहं षड्भिज्ञ तथागतया छ्यों फुसय् आकासे चाहुला धौं धौं नि त्या तक कुसां कुइथ्यें च्वना च्वन। ध्यान याना बिज्याम्ह भगवानं मिखा कना थस्वया थथ्ये बिचा: याना बिज्यात। अहो आश्चर्य! किजा देवदत्तं मभिंगु मतिइ तया जित: तातुना ल्वहतं कय्का हल। थ्वं प्रहार यायत्यंगु कारण

जिगु पूर्व कर्म क्लेशया भोग बाकीं दुगुन्नी ख: । थ्वया मने च्वंगु खँ जि सिइकें धुन । जित: फुका थ:त मान्यता याक्येगु बिचा याना जित: थ्व ल्वहंतं प्रहार याना हल । थ्व ल्वह नाउत आकाशे कंप जुइका थाकातय् योग्य मजू । जिगु शरीरे जूवयुत बगबर चाहुला छत्रं कुइकेथ्यें जिगु शिर फुसे च्वना कंप जुया च्वन । अहो थ्व आश्चर्य ख: धका सकलया मने दु:ख ताइ । छाय् दु:ख तायुके ? थ्व जिगु न्हापायागु कर्म भोग फुकेत यागु ख: । किजा देवदत्तयात धन्य प्रशंसा दु । व जि कल्याणमित्र ख: । आ जिं थ्व ल्वहं फया काय् धका जवगु तुति त: प्यंका म्हालापतिंया च्वकाय् फया कया बिज्यात । ल्वहं बाग: दया नं चूर्ण जुया पर्वत कंप जुल । ल्वहं फ्या कागु म्हालापतिंनय् घा: जुया भतिचा हि वल ।

थुगु इलय पृथ्वी माता वया भगवान बुद्धयात तुतिया म्हाला पचिनं प्याहां व:गु हि लुँयागु थले फया भगवानयात वन्दना याय् धुंका थ:गु छेँ वन । हिफया ह:गु सुवर्ण पात्र गर्भे तया चैत्य दयुका धर्मराजगर्भचैत्य धका नां छुना पृथ्वी मातानं भक्ति तया नित्य पूजा आदि याना सेवा याना च्वन ।

थुलि जूगु स्वया मनय् सुख मदयका देवदत्त थ:गु छेँ बना दिक्क जुइका निपा ल्हातिं थ:गु छेँनय् बोबो स्याना ख्वा: ह्याउँका याक:चा पुतुपुतुं हाला च्वन ।

थनंलि कन्हे खुनु सुथे सदां थ्यें भिक्षु संघपिं वया भगवानया पालिइ प्रणाम यागु इलय् म्हालापतिंनय् घा: जुया च्वंगु खना तस्सकं अजू चाया भगवान्याके थथ्ये बिन्ति यात ।

भो शास्ता भगवान ! छ:पिंगु वज्र शरीरे पालिया म्हाला पचिने गथ्ये घा: जुल ? सुनां थथे यागु ख: ? छु जुया थथ्ये घा: जुया च्वन ? जिमिगु मनय तस्सकं संदेह जुल । थुकियागु कारण कना संखा जुया च्वंपिं जिमित निवारण जुइक खँ कना बिज्यासा

अत्युत्तम जुइ।

अनंलि सत्यवादी तथागतं आज्ञा जुया बिज्यात –"भिक्षुपिं छिमिसं एकचित्त याना न्यें। पनांपने मफुगु भोग याय् मा:गु, भोग मयास्यें फुना वनी मखुगु जिगु कर्मया विपाक थम्हं हे भोग याये मा:गुलिं थौं वैरीयागु द्वारं कर्म फल याके मागु जुल। जिगु शरिर बज्रमय ख:सा नं जिगु पालिया म्हाला पचिने घा: जुल। थुकियागु मूल कारण जिगु पूर्व जन्मया खँ जिं विस्तारं च्वंनिस्यें कने। थुकी हेतु अवश्य दुगु ख:। थुगु घा: आ प्यन्हु न्यान्हु पुलेवं लाया वनि।

सुनां यागु ? छु जुया गथ्ये घा: जुल ? धयागु विषये जुया च्वंगु छिमिगु संखा अवश्य नं निवारण जुइ। जिगु पूर्व जन्मया खँ थथ्ये ख:।

न्हापा सत्य युगे शिखि नाम तथागतया पर्याये पांचाल क्षेत्रे कांपिल्य नगरे क्षत्री जातिइ सत्यरत धयाम्ह जुजुं राज्य याना च्वन। थ्व जुजुं सत्य धर्मस च्वना प्रजागणपिन्त प्रेमपूर्वक पालन याना च्वन।

थ्व जुजुया लानि लक्षणं संयुक्तम्ह सुन्दरीम्ह स्त्री जुया च्वन। थुजाम्ह स्त्री सहित स्नेहनं दाम्पत्य जीवन ताकालं भोग याना च्वन। सन्तान मदुगुलिं छन्हु निम्ह तेपूया मने दु:ख ताया थथ्ये खँ जुल।

भ्मी सन्तान मदुया कारणे दान पुण्य आपालं याये धुन। अयनं सन्तान मदु। बिनासन्तान कुल स्थिर जुइ मखु। आ गथ्ये याय्‌गु ? हानं म्येम्ह इहिपा याय् माली ला धका सल्हा याना लक्षणा महारानीयात खुशी जुइका थ्वया हे क्येहें धाय् माम्ह विदेह जुजुया पुत्री सुधर्मादेवी इहिपा याना बिज्यात।

निम्हं महारानीपिं सहित सुखनं गृह जीवनया भोग याना दछि पुला वस्येंलि त:धिक:म्ह महारानी लक्षणादेवी गर्भवती जुल। लां

पूर्ण जुस्येंलि भिला वुबले छम्ह् पुत्र जन्म जुल ।

लिथुम्ह सुधर्मादेवीया मनय् दुःख तायका थथ्ये विचाः यात "सन्तान मदु धका जितः इह्पिा यात, दछि पुलेवं न्हेथुया काय वुल । दछि न्हेव जक थथ्ये काय जन्म जुगु जूसा जि इह्पिा याय् माली मखु । जिगु कर्म नं धिक्कार ! जितः इह्पिा यागु नं व्यर्थ हे । जि पुरूषं लिपा जुजु जुइम्ह काय् जिगु पाख्यें दुगु मखुत । न्हेथु दुथाय जि लाः वल । आः काय् नं न्हेथुया हे दत । जि छम्ह पंगलः थ्यें जुइमाल । जिगुपाख्यें सन्तान गुवले दइगु खः ? दुसा नं जुजु जुइ मखुत । छु कर्म जुल धका नुगः मछिंका च्वन ।

न्हेथुम्ह लानीया काय बूगुलिं हर्षया सिमाना हे मदय्का च्वन । सत्यरत जुजुया नं काय् बूगुलिं दीपावली याना दान धर्म यात । कुलानुसारं गुरु पुरोहित ज्योतिषपिंके सल्हा याना सत्यरत जुजुं जातकर्म ज्या धुंका पुत्रया नामकरण याना बिज्यात । सन्तान मदया हानं लिथु हल । न्हेथुया पाख्यें न्हापालाक काय् बुल । लिथुंपुंका थुकी छुं अलमल मयास्ये मंत्र तंत्रयागु प्रभाव नं छुं मयास्ये साधारण दान धर्म मात्र यागु बुद्धि नं चित्त चंचल स्वभाव मखुम्ह स्त्रीनं जन्म याम्ह थ्व बालकया नाम जुजु सत्यरतं अलोल राजकुमार धका सकसितं न्यंका बिज्यात ।

थ्व बालकयात क्रमथ्यें सुदिने अन्नप्राशन कुलेश्वर दर्शन पूजा आदि याना सिधय्कल । धात्रीवर्ग धापिं दुरु तोंका म्हितका मल मूत्र आदि शुद्ध याना पालन पोषण याइपिं धाइ मांपिन्त लःल्हाना रक्षा याना तल । अनंलि क्रमशः निदँ बुदिं व स्वदँ धुंका प्यदँ बुदिं याना न्यादँ दस्येंलि गुरुयात अलोल कुमार लःल्हाना विद्यारम्भ याका बिज्यात ।

बिस्तारं लिपि विद्या नीति राजनीति धर्मशास्त्र शस्त्र अस्त्र विद्या आदि स्यनेगु नं आरम्भ याना अलोल राजकुमार १८ दँया

उमेरया बैसय् थ्यन ।

थनंलि लिथुम्ह महारानी सुधर्मादेवी त्रिरत्न सेवा याना श्रीमद् आर्यावलोकितेश्वर करुणामयया भक्त जुया सद्गुरुद्वारा षडक्षरी मंत्र नित्य धारण याना च्वंगु प्रभावं गर्भवती जुल। दैवयोग कर्मया चरित्र आश्चर्य ! थ्व लानिया गर्भवती जुस्येंलि सत्यरत महाराज खुसि जुइका च्वन। तर गर्भधारण जुया खुला पुला न्हेला दुबले अकस्मात जुजुयात ल्वय जुया सत्यरत महाराज देहान्त जुया बिज्यात। लानिपिसं हाहाकारं विलाप यात। विद्वान गुरुपिसं भलसा बिया हेकल। प्राणीपिनिगु शरीर अनित्य खः। सकलें मृत्युया बशे लाइगु स्वभाव खः। वज्रमलः जू वइथें थुवले थन अन धका सुनानं धाय् मफु। व थ्यें मृत्यु जुइगु नं थुवले थन अन धका सीके थाकु। धैर्य याय्गु हे योग्य जू इत्यादि खँ कना शान्ति यात।

म्वाना च्वंतले दान पुण्य याना वनेगु मनुष्यपिनि कर्तब्य पालन याय्गु खः। आ मृत्यु जुया स्वर्गवास जुया बिज्याम्ह जुजुयात कल्याण जुइगु ज्या याय्माल इत्यादि खँ न्यंका बिधिपूर्वक खते तया जात्राया रूपे श्मशाने यंका अग्नि संस्कार याना भस्म तीर्थे प्रवाह याय् धुंका छेंय मामागु कर्म फुकं सिधय्कल। अलोल राजकुमारयात भिंगु दिने राज्य सिंहासने तया गुरु पुरोहित मंत्रीपिं च्वना राज्याभिषेक बिया राजमुकुटं पुइका कांपिल्य नगरया महाराजा अलोलकुमार जुल धयागु सः देशे सकभनं न्यंका जुजु स्थापना यात। गुलिसिनं अलोल मंत्र, गुलिसिनं अलोल महाराजा धाइगु जुया च्वन। थ्व जुजुया स्वभाव ल्वहं, क्वें, न, थ्यें छागु कडागु जुया हारांम्ह किसिया थ्यें तं मभिंम्ह जुया थ्व खना सकल प्रजापिं त्राहिमान जुइका ग्याना च्वन।

सत्यरत जुजुया पर्याये मुख्यम्ह गोविषाण धयाम्ह मंत्री जुया च्वन। थ्वहे मंत्री मुख्यम्ह महामंत्री जुल। गोविषाण धइगु साया

न्यकूथें छाग म्येंपिसं क्वत्यलं थाकगु ख । थ्व थ्यें जाम्ह जुया गोविषाण महामंत्री धका मत्यग्न नूजं मान्यना बिया तःगु जुया च्वन ।

थ्व मंत्रीं राजगृहे न्हापा स्वया नं अपो ध्यान नया विवेक याना जुल । थुगु इलय राजपुरोहितं सुधर्मादेवी लानियात सह्मयास्ये अहित जुइगु ज्या याय्त याकेत छन्हु अलोल जुजुयात गुप्त याना एकान्ते थथ्ये बिन्ति यात ।

"भो नव महाराज ! छःपिं न्हूम्ह जुजु निनि । अनुभव मदुनि । छःपिनि चिरिमां सुधर्मादेवीया गर्भवती जुया च्वंगु दु । उम्ह गर्भे च्वंम्ह बालक काय् जुइथ्यें च्वं । पत्या मजूसा जोतिषयाके न्यना बिज्याहुँ । व जन्म जुइम्ह बालक काय् जुल धासा जन्म जुइवं अथवा जन्म जुया प्यन्हु दय्वें छःपिं नाश जुइ कित राज्यहे नाश जुइ । याय् मागु जत्न याना बिज्यासा छःपिन्त कल्याण जुइ ।"

थ्व खँ न्यने मात्रं अलोल जुजुया मने त्रास जुया चित्त चंचल व अस्थिर जुइका एकान्ते च्वना जोतिष क्यना सोत । जोतिषं प्रश्न बिचाः याना काय् हे जन्म जुइगु खनेदु धया बिदा कया लिहाँ वन ।

अलोल जुजुया बुद्धि खसुं भुंका हथाय् चाया सिपाहिंतय्त सःता थथ्ये धाल । हे युद्ध बीरपिं ! सिपाहिं नायक छिमिसं जिगु खँ बिश्वास याना च्वंपिं खः । थनिनिसें छिपिं सुधर्मादेवीया अन्तपुरया क्वथा क्वसं पिया च्वं हुँ । यदि काय् जन्म जुल धासा वयात शस्त्र प्रयोग याना स्याना छो । सुनानं थ्व खँ माने मयात धासा थ्व मचा जितः बी हति । थुलि उजं बिया थम्हं हे जूसा नं छ्वाना बः स्वाना स्याये धका गोप्य याना लायकू दुने चुके लोहँ छ्गवः थिक याना तल ।

थुजोगु भयंकरगु खँ सीका सुधर्मादेवी अत्यन्त त्राहिमान जुइका ग्याना गोविषाण महामन्त्रीया शरणाय् वना ख्वल । गर्भवती लानि

सुधर्मादेवी च्वया शरण वःम्हया उपरे करुणा तया बिचाः याना थथ्ये धाल ।

अहो गुजोगु आश्चर्य ! पुरोहितयागु बुद्धि धिक्कार ! स्वर्ग वनीगु लँ मक्यंस्ये वज्र नरक वनीगु लँ क्यना लायकुलिइ खलबल याकीम्ह थुजोम्ह नं पुरोहित जुइला ? पुरोहित धागु हे - देशवासी जजमानपिंगु न्हेवने च्वना कल्याणकारी जुया सकसितं हित सुख जुइगु उपदेश बीम्ह गुरु धागु खः । थुजाम्ह राज्ययात अहित याइम्ह दुष्टयात पुरोहित गुरु धका मान्य यायगु योग्य मजू । जजमानपिं नरकवास याहुँ धाइम्ह नरक वनीगु ज्या याकीम्ह खँ स्यनीम्ह थुजोम्ह नं पुरोहित जुइला ? हानं नरक वास याकीम्ह पुरोहितया खँ बिश्वास याना न्यना कुकर्म याइम्ह जजमान मूर्ख खः । जुजुया ढंग सो । गुजोगु कुबुद्धि । सत्य धर्म, असत्य पाप धका म्हमसीका म्वाना च्वनेगु नं व्यर्थ हे खः । जुजुं काय् मदया हानं इहिपा याम्ह सुधर्मादेवीया शरीर गर्भवती तिनि । बालक जन्म जुइगु हे गुबले गुबले तिनि । काय् वुइ धाल - हानं काय् बुल धासा जन्म जुइवं स्याय्गु धका ग्वसा ग्वल । गर्भे च्वंम्ह बालक व गर्भवती सुधर्मादेवी लानियात शत्रु भापा जन्म जुइवं बालकम्ह काय् मचायात स्याइगु स्वया च्वनेगु मंत्री जक मखु मनुष्य जन्म हे धिक्कार खः ।

थुगु कुकर्म रक्षा जुइगु उपाय जिं याय् फुसा मनुष्य जुयागु हे तस्सकं सार जुइ । थुलि मने तया सुधर्मादेवीयात भरोसा बिया महामंत्रीजु विधाता समान जुल । न्हिने अलोल जुजु पाख्यें खँ थिक याइगु । चान्हे जुइवं देशंपिने चाहुला बिचा याना सो जुइगु छथाय् गरीबम्ह कैवर्त व्याधाया कलाः व्याधानीया गर्भवती जुया च्वंम्ह खना थ्व मंत्रीं खँ न्यना सोत । छं गर्भे दुगु गुलि दत धका न्यना सोवले न्हयला दत धकाः लिसः बिल । छन्त छगू खँ धाय् त्यना छं भात नं न्हेवने तय् गन वन धका हाला च्वंवले कैवर्त व्याधा छें वया

मंत्रीजुयात प्रणाम याना बिन्ति यात। "भो महामंत्रीजु ! छु कारणो छःपिं थन बिज्यानागु ?" गोबिषाण मंत्री - "राजगृहे जूगु खँ कना उपकार याय्मा:गु विषये धया बिज्यात।" ब्याधापिं ! छिमिगु भाग्य छिमिगु धर्म धनी जुइगु खँ थथ्ये खः ब्याधाया ज्या याना दरिद्र जुइ म्वालीगु खँ छगू कने त्यना न्यँ। छं काय् जन्म जूसा म्वाहे म्वाल। म्ह्याय् जन्म जूसा जिं यंका राजदरबारे लानियात बीगु। लानिया नं म्ह्याय् जन्म जूसा खँ हे मन्त। लानिया काय्-छं म्ह्याय् जन्म जूसा जक थथ्ये हिला काय्गु थ्व जीवदान बालक हथ्यां बचे याना तःधंगु धर्म कमय् याय्गु उपाय खः। थ्व ज्याय् छुं धन्दा काय्म्वाः। मागु तक ज्या याइम्ह जि दु। थथ्ये आपालं भरोसा बिया ब्याधापिन्त ज्यू धायेकल। थ्व ज्याय् नाहि नास्ति यायमखु धाल। ब्याधायात खर्च बिया महामन्त्री लिहाँ वल। थ्व हे खँ गोप्य याना सुधर्मादेवी लानियात कना थिक याना तल।

क्रमथ्यें भिला दस्येंलि सुधर्मादेवी लानिया ब्यथा जुल। थुगु इलय् थुम्ह बिधाता स्वरूपम्ह गोविषाण महामंत्रीजुं अपरमाता दिदि अजिमायात राजगृहे भयंकरगु पापकारीया ज्या जुया च्वंगु मदय्केत कुकर्म मयाय्गु सुकर्म याना बालक काय् जन्म जुल धासा हिला बुला याय्गु खँ सल्हा याना काय् मचा मखु म्ह्याय जन्म जुल धका भुठ्ठा खँ ल्हाय् मासा नं बालहथ्या महापाप मयात भीपिं निम्हस्यां जन्म जुक्ति याय् माल धका खँ न्यंकल। सुधर्मादेवीयात दुःख मबीगु। दुःख मजुइगु भीत नं उत्तमगु धर्म लाभ जुइगु ज्याय गोप्य याना थुगु भिंगु कर्म यायगुलिइ भीपिं बिधाता समान जुल। थुगु ज्या थः काय् समान याना छंगु ल्हाःते लःल्हायबले प्राण रक्षा जुइगु जुल। थुगु प्रकारं सम्मत याना दिदि अजिमायात बोध याय् धुंका थ्व ज्या याय्गु पक्का जुल धका मन्त्री व दिदि अजि निम्हसिनं निश्चय यात।

थनंलि सुधर्मादेवी लानिया गर्भस च्वंम्ह बालक ३२ लक्षणं

संयुक्तम्ह शिरस चूडामणि दुम्ह पुत्र राजकुमार जन्म जुल। लिपा कैवतं व्याधाया स्त्री व्याधानीया नं मचा बुल म्हयाय् मचा।

थुगु चान्हसिया प्रहरे गोबिषाण मंत्रीयागु बुद्धिं नकतिनि बूम्ह कायमचा दिदि अजिमायात लःल्हाना गुप्त याना राजगृहं पितयंकल। ब्याधाया छेँ थ्यंका ब्याधानीयात थ्व कायमचा लःल्हाना दिदि अजिमायात लःल्हाना बिल। अन ब्याधानीनं जन्म याम्ह बालिका म्हयाय्मचा वयाके कया हया राजगृहे च्वंम्ह सुधर्मादेवी लानियात लःल्हाना दुरु तोंके बिल। उगु इलय् गोविषाण महामंत्रीजु नं खः थ्यें न्यंक याना दिदि अजिमायाके न्यन। छु बुल धाबले दिदि अजिमां बिन्ति यात। दिदि अजिमां म्हयाय् बुल धाल।

सुधर्मादेवी रानीया मचाबुल धयागु समाचार वयेवं अलोल महाराज वया सो वल। काय् मखु म्हयाय् हे खः धका सोय धुस्येंलि जुजु तंचाया पुरोहितयात धाल - गुजोम्ह अहित हित मस्यूम्ह पुरोहित। छं जितः हेयका मखुगु ज्या याकेत थिक यात। ज्योतिष नं धिक्कार। भुठ्ठा खँ ल्हाइपिं धका पुरोहित व ज्योतिषयात बिपत्यार याना च्वन। जुजु तं चाल धका सीका ज्योतिष व पुरोहित निम्हसिनं शोक याना बिन्ति यात। भो महाराज! अवश्यनं पुत्र जन्म जुइमागु खः। हानं म्येम्ह कुमार जन्म जुइतिनि धायूत स्वामी स्वर्गवास जुइ धुंकल। जिमिसं शास्त्रया प्रमाणं धयागु खः। तंचाया बिज्याय् मते। थ्व खँय् क्षमा फोने। थुलि धया पुरोहित व ज्योतिष निम्हसिया शोक जुइका च्वन। थ्व ज्याय् जुजुया मने आकुल ब्याकुल जुइका सुंक च्वन।

गोविषाण मंत्री चान्हेसिया प्रहरे थःगु मंत्रीया भेष तोता ब्याधाया छेँ बराबर वना बिचाः यावनीगु जुया च्वन। थ्व राजकुमार ब्याधाया छेँ वास जुया शुक्ल पक्षया चन्द्रमा थ्यें न्हिन्हिं शरीर पुष्ट जुया तःधिकः जुया वल। लिपि विद्या, शिल्प विद्या,

शास्त्र विद्या, नीति धर्म गुप्त याना मंत्रीयागु वृद्धिं अध्ययन याका तल। परन्तु थ्व बालक पूर्व जन्मया संस्कारं विद्या लिह्रां वःगु थ्यें नुगः दया बिलक्षण स्वभाव जुया वल। निगु प्यंगु कविता नं यम्हं दय्का गुरुयात क्यना खुशि याना क्यन। छन्हु चान्हेया इलय् मत च्याका तःगुथ्यें जाज्वल्यमानं ब्याधाया छेँ प्रकाश जुल। थ्व भिंगु लक्षण खः धका छन्हु थ्व बालकयात कविरकुमार धका नामाकरण यात।

राजदरवारे च्वंम्ह सुधर्मादेवी म्हयाय्‌यात जुजुं छुं हे वास्ता मयागुलीं सुधर्मादेवीं थःहे म्हयाय् भापा प्रतिपाल यागुलिं व्याधापुत्री जुया बांमलासां थ्व बालिका नं तःधिकः जुया वल। लानिं थ्व मचायात राजकुमारी धयागु नाम याना तल।

पिने व्याधाया छेँ च्वम्ह कविरकुमार ८ दँ फुइथ्ये च्वंबले बराबर इलय ब्यलय् पासापिं मुंका म्हिता ख्याः याना जुइम्ह छन्हुया दिने थः मालिक जुया पासापिन्त छ मंत्री, छिपिं सिपाहीं, छ सिपाहींया नायः, थुगु थाय् जुजुया किसिगः किसि च्वनीगु थाय्, थुगु थाय् सलगः सल च्वनीगु थाय्, थुगु थाय् रथशाला बग्गी तय्‌गु थाय्, थुगु थाय् सभामण्डप सभा मुना खेँल्हाय्‌गु थायं, थुगु थाय् विद्यालय विद्या स्यनेगु, थुगु थाय् कूटांगारः देवस्थान, थुगु थाय् क्रीडालय म्हितेगु थाय्, थुगु थाय् माघ मण्डप, थुगु थाय् ज्याकुथि ज्या याइपिं च्वनीगु थाय्, थुगु भोजनालय नयगु थाय्, थुगु शयनालय द्यनेगु कोठा, थुगु स्नालय मोल्हुयेगु थाय् धका अनेक भवनया कल्पना याना च्वन। जि जुजु – छ मंत्री, छ पुरोहित छिपिं प्रजागण धयागु सकलें कल्पना याना हानं संग्राम याय्‌त किसि, सल, रथ, सिपाही धका पासापिं मुंका म्हिता च्वन।

हानं तुतिं थ्वाना म्हितेगु कथि छुं गोलागु इत्यादि नं बराबर थ्वाना म्हिता वल। राजदरवारया ध्वाखा न्हेवने थ्यनेवं अन च्वना

ताउत राजगृह सोया च्वन।

उगु राजगृहया द्वारे पाः च्वना च्वंपिं सकलें भ्हुले जुया थ्व कविरकुमार बालकयात सोया च्वन।

थुगु इलय् नैमित्तिक पुरोहित धाम्ह राजदरबारे वनेत वःम्हस्यां थुपिं म्हितावःपिं मचात खना दिना स्वया च्वंबले कविरकुमार बालकयात नं खना ताउत स्वयाः बिचाः यात। थ्व बालक ला स्वर्गवास जूम्ह सत्यरत जुजुया स्वाः वःम्ह खनि। अवश्यनं सुधर्मदेवीया गर्भ जन्म जूम्ह खः। शिरे चूडामणि दु। ल्हाः निपां हृष्ट पुष्ट जुया शरीर नं पुष्ट जुया तेज दया रूप बांलाना राज लक्षण युक्त जुया च्वंम्ह खः। रूप बांला तुयु वर्ण। राज लक्षणं संयुक्त। जुजुया शोक संताप कया च्वंगु ८ दँ दत। जि नं च्यूता कया जुयागु थनिनिस्यें सफल जुल। दैवसंयोगं नाप लात। थन हे वया च्वन धका हर्षमान याना न्यन, "छिपिं सु ? छ सु ? छंगु नां छु ? छें गन ? छं बौ मांया नां छु ?" धका न्यना सोत।

थुमिसं यथार्थ लिसः बिल – "जिपिं गामं थन म्हितः वयापिं खः। थ्व छम्ह जिपिं सकसियां मालिक भापा तयाम्ह खः। थ्वयागु नाम कविरकुमार खः। जात मस्यू। थ्व कैवर्त ब्याधाया काय् खः। छें हुंकन देशं पिने ला। जिपिं सकलें वया पासापिं खः। थथ्ये धागु न्यना कविरकुमार याके खः ला धका न्यंबले कविरकुमारं "खः जि कैवर्त ब्याधाया काय खः" धकाः लिसः बिल।

थुलि फुक खँ न्यने धुंका थ्व पुरोहित हथासं राजगृहले वना जुजुयात बिन्ति यात। "भो महाराज ! जिगु खँ छगू न्यना पत्या जुया बिज्याहुँ। छु खँ धाःसा छलपोलया चिरीमां सुधर्मादेवीया गर्भ जन्म जूम्ह बालक म्हयाय् मखु काय् हे खः।

छलपोल जिपिं खना दिक्क जुइका शोक याना बिज्याय् म्वाल। जिमिसं थ्व मचाया बारे च्यूता याना जुयागु थन्हिं सफल

जुल। पत्या मजूसा थथ्यें पिने वना सोया सीका बिज्याहँ। थ्व बालकया नां कविरकुमार खः। पासापिं मुंका सिपाहिं याना थः जुजु जुया म्हितः वया च्वन। दरबारे ताउत स्वया दना च्वन। थ्व मचायागु ख्वाः छःपिनि स्वर्गवास जूम्ह पिता सत्यरत जुजुया ख्वाः थ्यें च्वं। आः बालक बले थः जुजु जुया म्हितल। लीपा ल्यायम्ह जुइबले धाथ्यैयाम्ह जुजु जू वइगु संभव दु।

थ्व बालक कैवर्त ब्याधाया काय् धाल। तर थ्व मचा ब्याधा पुत्र मखु। थ्व मचा राजपुत्र अवश्य नं खः। थ्व ज्या खँ मिलेयापिं दिदि अजिमा व गोविषाण मंत्री निम्हसिगु जत्न जुइफु। विवेक याना बिचाः यात धाःसा सत्य खः मखु अवश्य नं सीके फई।

पुरोहितं थथ्ये बिन्ति यागु न्यना अलोलमंत्र जुजुं दिदि अजिमा व गोविषाण मन्त्री निम्हसितं सःता तमं धया बिज्यात। "हे मंत्री ! दिदि अजिमा धापिं छिपिं निम्हसिनं जुजुया काय् मचा सुचकल" धका पुरोहितं धाल। खः मखु जिं छक्व स्वया वये धका धया अलोल जुजु सल गया सो वन। अन दरबारया पिने कविरकुमार धयाम्ह मचा खना स्वया च्वन। थ्व मचाया ख्वाः थः बौया ख्वाः दुरूस्त वः। थ्व कविरकुमार बालक पासापिं सकलें नापं म्हिता लिहां वन। जुजुं राजगृहय् वना मिखा ह्याउँक कना पुरोहितं धागु खः धका पत्या याना मंत्रीयात ब्वबिल। "हे मंत्री ! राज्याधिकरण धयागु राज्यया अधिकार मंत्रीयागु जुइ। समुद्राधिकरण धागु समुद्र पार तरे याय्गु अधिकार माझियागु जुइ। ढुंगाय तया माझिं रक्षा याइथ्यें राज्यया ज्या खँ बांलाक थिक याइम्ह महामंत्री छहे खः धका पत्या याना तया। हानं मां व मचा यात सुरक्षा याकेगु निमित्ते दिदि अजिमा धका माने याना तया। जिं धया थ्यें मयास्ये थथ्ये सुधर्मादेवीया काय् व ब्याधाया म्हयाय् हिला बुला याय्गु अयोग्य मखुला ? गुजोम्ह धूर्त मंत्री छ ! बेको मिखां

स्वइम्ह । राज्यलक्ष्मी बिचाः मयाम्ह । जिगु राज्य हरण जुइगु ज्या इच्छा याम्ह । जुजुया खँ नं मन्यंम्ह, छंगु बुद्धि खना जिगु मने प्राणया संदेह जुल । छ अधर्मी मंत्री खः । छ चण्डाली दिदि अजिमा खः ।

जिगु काल जिते यावःम्ह, जि शत्रु जू वःम्ह राजपुत्रयात ब्याधाया छँ यंका ब्याधाया मिसामचा राजगृहले हया जितः क्यन । थथ्ये अनर्थ कर्म छाय यानागु ?" धका न्यना तमं मंत्रीया ख्वाः स्वया च्वन ।

थुम्ह मंत्रीं मग्यास्ये लिसः बिल । "भो महाराज ! छःपिं जन्म जुइत छःपिनि मांया ब्यथा जुया हाला च्वबले दिदि अजिमा सःता हयाम्ह जि खः । छःपिनि चिरिमांया मचा बुइ त्यंबले नं दिदि अजिमा जिं हे सःता हया । छःपिनि मां व चिरिमां निम्हयातं ब्यथा जूबले आनन्द जुइगु वासः नकीम्ह बैद्यराज सःता हयाम्ह नं जि हे खः । मांयात व बालकयात नं रक्षा जुइगु ज्याखँ याना च्वना । तर गुजोगु अपजस जितः जुल । मचा बुइका घमचास्ये बालक व मांम्हयात निम्हसितं आनन्द जुइका ब्यूम्ह थ्व हे दिदि अजिमा खः । थौं जिपिं निम्हयातं अःखःगु सिरपा बिल । जिपिं निम्हस्यां अन्यायपात धयागु खँ बिलकुल भुठ्ठा खः । सत्ययात असत्य, असत्ययात सत्य, यापिं धका चुकरी याना जिपिं निम्हसितं बोबिइ फुम्ह नैमितिक छःपिनि पुरोहितं उगु बखते छु सोया च्वन । यन राजदरवारे ल्वाक बाक यायत ग्वसा गोम्ह वहे पुरोहित जुइफु ।

महाराज, छलपोलं बाँलाक बिबेक बिचाः याना बिज्याहुँ । जजमानं शिष्यपिन्त नरक छोयगु ज्या याका नरक वनीगु मभिंगु उपदेश बीम्ह, नय् तोनेगु पुनेगु काय्गु जक याना असंतोषीम्ह गुरु पुरोहित योग्य मजू । शास्त्रे थथे धैतःगु दु ।

असंतुष्टः शुचि भ्रष्ट एवं गुरु विवर्जयेत् ।
स्वभाव शुद्ध संतुष्ट श्चैवं गुरु निसेवयेत् ।

संतोषी मजूम्ह शुचि नियम मदुम्ह – थुजोम्ह गुरु पुरोहित यात त्याग याय्‌मा । स्वभाव शुद्धम्ह, संतोषीम्ह, थुजाम्ह गुरु पुरोहित सेवा याय्‌मा । जजमान शिष्यपिन्त स्वर्ग वनीगु ज्या याका स्वर्ग वनीगु भिंगु उपदेश बिया छुकीस नं लोभ मदुम्ह गुरु पुरोहित जुइ फयकेमा । थथे धका अनेक नीति धर्म शास्त्रे च्वया तःगु दु ।

मंत्रीं थथ्ये धागु न्यना भचा सुंक च्वना जुजुं मंत्रीयात थये बुझे यात । हे मंत्री ! न्ह्याम्हस्यां यासा नं वने धुंकुगु खँ म्वाल । जिं व मचा स्वया वये धुन । व मचाया ख्वाः जि बौया ख्वाः थ्यें च्वं । थ्व कविरकुमार धाम्ह बालक जि बौया हे हि खः । थ्व मचा चिरिमां सुधर्मादेवीया गर्भ जन्म जूम्ह अवश्य नं खः धका जिं सीके धुन ।

थ्व बालक ब्याधानीनं जन्म याम्ह अवश्य मखु । थ्व मचा जिगु कपा बागः थःवःम्ह दुष्ट खः । थ्व ज्या यापिं छिपिं खः मखु लिपा जिं सीके । आः छन्त हे ज्या अन्हे याय् त्यना । म्हाँ धालकि छ हे खः धका सीके जुजुं थथ्ये धया बिज्यात ।

"हे मंत्रीजु ! आः थथ्यें थ्व बालकयात फुकेगु उपाय छु खः उगु जत्न छं सीका वयात मदयका छोय्‌गु ज्या छं याय्‌माल । विलम्ब याय् मते याकनं या । न्हापा थ्व जन्म जुइवं हे यागु जूसा लुसिं जक तिया स्यासा नं अःपुगु खः । आः तःधिकः जुई धुकल । शस्त्र प्रयोग याना लोकं खंक स्याय् माल । सिपाहिं इत्यादि नं माल । उगु अवस्थाय् जिगु खँ न्यना यागु जूसा एकान्ते तया गुप्त नं ज्या सिधइगु खः । छँया वुने चुके जिं हे मागु ज्या याय् धका नं ग्वसा गोयागु खः ।"

सकतां ज्याया अधिकार छंगु हे खः धका जि बौनं व जिं नं छन्त मुख्यम्ह मंत्री याना तया । जिगु बिपत्ति दुःख संताप फुका हित सुख आनन्द याइम्ह, चिवा कया ज्या याइम्ह, भक्ति दुम्ह धर्म बिबेक बिचाः याना राजगृह रक्षा याइम्ह धका विश्वास याना तयाम्ह छ खः ।

अथेया निम्तिं जितः दुःख सन्ताप मयाकुस्ये जितः रक्षा जुइगु कथं ज्या या । थथे याय् माल । धका हानं थथ्ये धया बिज्यात ।

थ्व म्यातुगु ज्या खःसा नं मने छुं बिषाद मयास्ये जि शत्रु थ्व कविरकुमारयात निपा तुति निपा ल्हाःतिं ज्वना सिँफाय् थ्यें फाया शरीर व प्राण निस्थ्ये छोया वांछोया मदय्का बीमाल । थथ्ये याना जिगु आयु राज्य ताहाकः याइम्ह छ हे मन्त्री खः । यदि जिगु थ्व खँ मन्यन धाःसा छं लिपा पस्ताय चाय माली । उकीं छं यत्न याना थ्व कविरकुमारयात याकनं मदयका छव ।

जुजुं थुजागु कठोर बचन ल्हाना वा कटटटं न्हयया वाकु छिना तं पिकाल । थ्व खं मंत्रीया मने सन्ताप जुल । अथेसा नं जुजुया न्हेवने तथास्तु धया पिहां वल । तर गुप्तनं कविरकुमार व सुधर्मादिवीयात थुगु सः न्यंकल । ब्याधायात नं मागु थासे सुचुकल । सिपाहिं प्यम्ह मुंका गोविषाण मंत्री कविरकुमार मदुथाय् माः वन ।

थुगु अवस्थाय् सुधर्मादिवीनं मने संताप जुइका पुत्रया प्राण वचे जुइके निमित्ते छु याय् गुगु याय् गन वने गन च्वने जुया मनं मनं बिलाप याना षडक्षरी मंत्रया आखः दुगु चूडामणि मुकुट (तपुली) दय्का गोप्यनं छयाय् वना काय् नाप लाना वयागु शिरे थम्हं थ्व तपुलि पुइका जीव रक्षा जुइमा धका आशीर्वाद बिया बिज्यात । काययात चुपा नया थ्व चूडामणि शिरे थम्हं थ्व तपुलि पुइका जीव रक्षा जुइमा धका आशीर्वाद बिया छोत । थःगु कोथाय् वना सुधर्मादेवी जि पुत्रया जीवरक्षा जुइमा । अनाथ बालकयात रक्षा याना बिज्याहुँ । हे त्रिरत्न ! हे करुणामय प्रभु ! धका नाम कया बिलाप याना च्वन ।

चिरिमां सुधर्मादिवीयात अलोल जुजुं गनं पिहां वने मदु धका छयाय् बन्धने थ्यें कोथाय् कुना तया तल । थुम्ह सुधर्मादेवी राजपुत्री धका नां छुना तयाम्ह म्हयाय्म्ह मचा नापं च्वना न्हिन्हिं निम्हसिया

मिखाय् ख्वबि वय्का दु:ख संतापया फसं कयूका च्वन।

कविरकुमाया मामं पुइका ह:गु तपुलीं पुया परदेशं बिस्यु वनेगु इच्छा याना याकचा पिहां वन। थुगु बखते सिपाहिंत सहित सल गया व:म्ह गोविषाण मंत्री कविरकुमार तापाक निसें खन। मन्त्रीजुया बचन न्यनेमाल। मन्यन धा:सा जन्म जूबले मचात हिलाबुला याम्ह छ्हे ख: धका पा याना दु:ख बी। अनर्थगु ज्याय् वयमाल। छु याय् गुगु याय् जुया गोविषाण मन्त्रीं सिपाहिंतयत धाल। "भो सिपाहिं गणपिं ! भ्री कुमारयात छिमिसं प्रहार याय्मते। जिं हे याय् मागु तक ज्या याना जिं हे सिधय्के। छिपिं जित: पासाजक ख:। सिपाहीतयत थथ्ये खँ न्यंका सल ब्वाका मयंकुसे बुलुहुँ वना जुजुया सिपाहिंतयत पत्या याकेगु लागि कविरकुमारयात कय्केगु भाय् याना मखु थाय् वाणं प्रहार याना वन।

कविरकुमारं लिफ: सोबले सिपाहिं मुंका व:गु खना थगु प्राण रक्षायाय्गु कारणे ग्याना बिस्यूं वन। वयात गन वने गन च्वने स्वैगु शरणे वने जुल। थथ्ये नं सीमा: अथ्ये नं सीमा: आ: जिं बांलाक सिइके धुन। बिना अपराधे जित: शत्रु समान व्यवहार याम्ह राजुया पाख्यें छाय् मृत्यु जुइ थये धका मतिइ तया त्रिरत्न नां कया च्वन।

अनंलि चलाया वेगं ब्वांय् वम्ह कविरकुमार चंपक नागराजा वास याना च्वंगु दहं खनेवं जित: वाणं प्रहार याना वया च्वन। जित: स्याइन। थुगु दहने वास याना च्वंम्ह नागराजाया शरण वने माल धका कविरकुमार ग्याना पुखुली क्वब्वात।

थुगु अवस्थाय् मंत्री व सिपाहिंत अन थ्यनेवं थ्व कविरकुमारयात सकभनं माला सोत। गनं हे मखंस्येंलि मंत्री बिचा: याना धाल "हे सैन्यपिं! थन कविरकुमार गनं हे मदु। आ भ्रीसं गन बना सो वनेगु ?"

लिहां वंसा जुजुं तं पिकाइ। जि थन हे च्वना च्वने। छिपिं

वना थन जूगु खँ सकतां जुजुयात कँहुं। थथ्ये धागु मन्त्रीया बचन न्यना निम्ह सिपाहिं राजगृह वना जुजुयात बृतान्त खँ कना बिन्ति यात।

सिपाहिं तय्गु खँ न्यना अलोल जुजुया मन अन्दोल जुया गरल्येस्ये च्वंकल। भचा सुंक च्वना बिचा: याय् धुस्येंलि पदकाचार्य धापिं निम्ह स:ता खँ न्यन। थुमिसं कविरकुमारया खँ जिमिसं सीके धका जुजुयात भरोसा बिल। थुपिं ब्वना सिपाहिं सहित अलोल जुजु सल गया चंपक दहने थ्यंक वया मंत्रीया ख्वा: स्वया थथ्ये धया बिज्यात।

थ्व कविरकुमार गन वन, गन च्वन, थन जिगु न्हेवने सत्य खँ धा। यदि कविरकुमार थन मदुसा सित ला अथवा म्वानि ला ? बांलाक जिगु न्हेवने धा। "गोविषाण मंत्रीं बिन्ति यात – "भो महाराज ! थन तक व:गु ख: माला स्वया गनं खंके मफु। उकीं स: छोया ह्यागु ख:। आ छुयाय् माल धया बिज्याहुं ?" जुजुं थ्व खँ न्यना पदकाचार्यपिन्त धया बिज्यात "व मचा गन च्वना सुला च्वन, सीकि।"

जुजुया आज्ञा न्यना थुपिं निम्ह पदकाचार्यपिसं दहंया छचालं चा हुला स्वल। कविरकुमार पला छिना वंगु गन तक ख: बिचा: याना स्वय् धुस्येंलि जुजुयात बिन्ति यात।

"भो महाराज ! जिमिसं पला: ख्वाँय् स्वया सीके धुन। थुगु थासं थ्व कविरकुमार गनं पुलामवंनि। व थन हे पुखुलिइ क्वब्वात जुइ। थ्व पक्का ख:। तर व मसीनि।"

जुजुं हानं थया बिज्यात "पुखुलिइ क्व ब्वा वस्येंलि व मचा अवश्यनं सित हे खइ। तर लखे त्येंपुया छाय् मवल ? मसीनिसा लखे दुने ताउत गथ्ये च्वना च्वन जुइ ?" थ्व खँय् पदकाचार्यपिसं प्रश्न याना सोबले नागं रक्षा याना तल धका सिइका जुजुयात

बिन्ति यात ।

अलोल मन्त्र जुजुं तं पिकया पुर्खुलिइ क्वसोया नागराजायात न्यंकल । "हे भुजंग नागराज, थनं क्व ब्वाव:म्ह कुमार जिम्ह किजा ख: । वयात छं यथ्ये याय दै मखु । जि यथ्ये ख: । छं गन तया रक्षा याना तया ? छं बिचा: याय्म्वाल जिं मावया च्वना । च्वय् छोया हति । महल धासा थ्व दहने सिमा, अपा, लोहंचा, घू इत्यादि तया ल्हाना बिइ । ध: दय्का ल: फ्वानाबी । थुगु दहं तोपुया स्यंका बीत्यना । थुलि धया सिपाहिंतय्त ज्या अन्हे याना सिमा क्वोथला गथ्ये धयागु ख: अथ्ये हे नाना प्रकारं कोलाहल शब्दं हाला पुखुलिइ चा क्वफाना नागराजयात ख्याना च्वन ।

थ्व दहने क्वब्वाम्ह कविरकुमारयात चंपक नागराजं थ:गु थासे यंका शरण व:म्ह बालक धका करुणा तया मनुष्य आहार नका तोंका प्यन्हु तक बिचा: याना लहिना तल । न्यान्हु कुन्हु जुजुं दह स्यंकेगु बिचा: याना तंमोय्का धया ह:गु खँ सीका कुमारयात धाल । "भो कुमार ! छ थन च्वने म्वाल । छन्त जिं च्वे यंका एकान्ते तया बिये । जिगुपाखें छुं धन्दा काय्म्वा: । छन्त थन तय् मजिल छाय् धासा छं दाजु वया जित: ब्व नं बिल । थुगु दहं स्यंकेगु गोसा याइन । छ नं जि नं गन वने गन च्वने जुइ । निम्हं सिना वने माली – जि याक:चा म्येगु थासे वने फु । छन्त थन सुनां रक्षा याइ ? अथ्ये नं छ सिना हे वनि । "थुलि खँ न्यंका चान्हे च्वय् च्वंपि जुजु मंत्री सिपाहिं पदकाचार्य धापिं सकलें न्ह्यो वयका च्वंगु इलय सोया नागराजं घय् पुना थ्व कुमारयात थत हल । "छंत छुं मजुइमा" धका आशीर्वाद बिया नागराज थ:गु थासे तुं सिहांवन ।

थुम्ह कविरकुमार दना च्वंपिं जुजु, मन्त्री, सिपाहीत खना थर थर खाना ग्यात । चान्हे गन वने गन च्वने स्वैगु शरण वनेगु हे दैव ! जित: गुजागु दु:ख जुल ? जि म्वाय्गु गुलि वइ तिनि धका ?

हिकु हिकु लंका खोगा अनं म्येगु थासे वने धका बुलुहु विस्युं वन।

सुथे जुया वल। पुखुलीं थहां वःम्ह कुमार चिकुया थर थरं खाका लिफः लिफः सोया गन गन लैं दत अन अनं वन। गुबलें तःपला गुबलें चीपला याना त्यानुल धायवं लैं सिथय् फेतुना मिखाय खोबि वःगु बराबर ल्हातिं हुया वना च्वन।

थुगु इलय् दहंया सिथे च्वंपिनि न्हयलं चाल। सकलें दन सुथे जुल। थःथःपिनि सकसियां मामागु ज्या सिधेका खैं ल्हात। पदाकाचार्य पिसं बिचाः याना सोय् धुस्येंलि जुजुयात बिन्ति यात। "भो महाराज भ्हीपिनि न्हयो वल। मखंक नागराज पुखुलिं थहा वया कुमारयात च्वे तया वने धुंकल। थ्व कुमार थुगु लं वन। थ्वयागु पला छिना वंगु चा नतुना स्वय् धुन। थनं वन धका सीका सकलें सल गया कुमार सोवन।

तापाकं निस्यें कविरकुमारयात खना बाणं कयका लिना यंकल। वाणं कयेकुगुलिं कविरकुमारं लिफः सोबले जि काल स्वरूप जुया च्वंपिं थ्यंकः वल। हाहा हे दैव आः जि गन वनेगु, गन च्वनेगु धका इतः मतः कना ब्वां वन। छथाय् धुब्याया थःगु छेंया क्वय् भतिचा तापाक च्वंगु हिति पुखू दुगु थासे च्वना वसः हिया च्वंगु खना न्हेवने वना बिन्ति यात।

हे धुब्या दाजु ! जि शरण वया। जि शत्रु दाजुयागु निर्दय ज्यां जितः स्यायत वाणं प्रहार याना लिना हल। जिगु प्राणयागु भय त्राशं बिस्युं वया। जित करुणा तया सुचकाति। बिस्तार याय् मते। उपिं थन वइन जितः रक्षा या धका ग्वारा ग्वारा तुला खोल।

सुथसिया प्रहर प्राणीपिनि धर्म याइगु बखत खः। थुम्ह धुब्यां नं थ्व शरण वःम्ह कविरकुमारया उपरे दया तया छथाय् गोप्य थासय् यंका सुचका बिल। कविरकुमार अन आनन्दं सुंक च्वना च्वन।

लिना वःपिं उगु थासे थ्यन । थन कविरकुमार छम्ह वःगु दु । व गन वन धका धुब्यायाके न्यन ।

धुब्यां लिसः विल - जि ज्या याना च्वना । थन सुं मवः । हूंकन तापाक खना थ्यें च्वं । गन वन जुइ जिं धाय मफु ।

धुब्यां थथ्ये धास्येंलि कविरकुमारयात अन छ्चालं सोत । तर खंके मफया पदकाचार्यपिसं भूमिस न्यासिवंगु चा कया नतुना बिचाः याना सोत । थ्व कुमार थन हे दइ । व थुगु थासं पुला मवंनि । थथे धका मंत्री नापं खँल्हागु धुब्यां ताल । व धुब्या ग्याना थ्व बालकयात जिगु छेँ तया थिक जुइ मखुत धका बिचाः यात ।

थनंलि ग्याना च्वंम्ह धुब्यां सुचका तयाम्ह कुमारयात गोप्य याना लंया पोले दुने तया बाँलाक पोचिना पाछाया धुब्या उगु थासं पिहां वया म्येथाय् वन । मंत्री सिपाहिंतसें धुब्यायात गन वनेगु धका न्यंबले - जि थ्व वसः बुभ्के या वने त्यना धया तःप्यंक मवंस्ये म्येगु हे लं चाहुला तापाक वन । थुपिं मदय्वं धुब्यां छथाय् सिमा क्वे लँप्वः दिकल । लँप्वः फ्यना मचायात पिकया धुब्यां करुणा तया धाल । हे बालक, छंगु दुःख जिं सिल । गुजोगु कर्म, गुजोगु धर्म । जिं मस्यु थुलि अपो जत्न जिं छु याय् फै ? आः गन वना छन्त रक्षा जुइ छ अन हे हुँ ।

धुब्यां थथ्ये धाःगु न्यना मिखाय् खोबि हुया बालावस्थाम्ह कविरकुमारं बिन्ति याना धाल । धन्य धन्य रक्षक धुब्या दाजु महाकरुणा दुम्ह छ खः । छंगु गुण जिं लोमंके मखु थुलि धया कुमार भय त्रास जुइका उगु थासं मेथाय वन । धुब्या म्येगु लं थःगु थासे थ्यंकः वल ।

अलोल जुजु, मंत्री, सिपाहिं, पदाकाचार्यपिं उगु थासे कविरकुमार मन्त धका सीका म्येगु लँय् वना सो वन । सल गया वंपिसं याकन हे लैं वना च्वंम्ह कुमारयात खंकल ।

गोविषाण मंत्री जुजुयात बिन्ति यात "भो महाराज छःपिसं थ्व बालकयात कयके म्वाः जिं हे कयके धकाः धया कविरकुमार यात मकेकुसे वाण म्येथाय् तातुना कयकल । कविरकुमारं लिफः सोबले जुजुपिन्त खना जितः स्या वःपिं यमकिंकर यमदूतपिं थ्यंकः वल । जि म्वाय्गु गात । हे दैव करुणामय ? धुब्या थ्यें करुणा दुम्हसिगु ल्हाःते लासा जि म्वाय् दइ तिनि । मखुसा जि सीन धका धया वेगं ब्वांय् वंबले छथाय थःगु हे छें क्वे बुइँ ज्या याना च्वंम्ह किसान कुम्हायात खंकल ।

थनंलि थ्व कविरकुमार वेगं ब्वाय् वना कुम्हाया न्हेवने वना इतःमतः कना "जि शरण वया । जितः स्याइपिं लिउने सल गया वल । जित सुचका रक्षा याना बिज्याहुँ । बिस्तार याना बिज्याय् मते" धका खोल । कुम्हानं ज्या याना च्वंगु दिना थ्व कुमारयात बुया छें दुने यंका छथाय् गोप्य याना सुचकल ।

भतिचा लिपा अलोल जुजु, मन्त्री, सिपाहिंत व पदकाचार्यपिं अन थ्यंकल । अनंलि थ्वहे कुम्हायाके न्यन । "हे कुम्हादाजु ! थन छम्ह मिजं मचा वःम्ह गन वन ? गन च्वन ? छं खंगु दइ धाः छन्त सिरपा बी ।" थथ्ये धाःगु खँ न्यना, परउपकार जुइगुलिइ भत्ता खँ ल्हानां दोष मदु धका विद्वानपिसं धागु न्यनातःगु लुमंका कुम्हानं बिन्ति यात ।

भो महाराज, छलपोलपिन्त प्रणाम दु । जि ज्या याना च्वनागुलिं सु वः सु मवः बाँलाक धाय् मफु । छम्ह मचा हूंकन तापाक वना च्वं थ्यें च्वं । थथ्ये धागु न्यना जवे खवे छचालं सोया लेंय् पला तयावंगु चा धू कया नतुना पवकाचार्यपिसं बिचाः यागुलिं थ्व खँ कुम्हानं सीका थथ्ये बिचाः यात । अवश्यनं थ्व बालक सुचका तयागु यासय् नं इपिं वया खंकि मालिइ तिनी । थ्व मचायात थन तय् मजिल धका दुने वना गोप्य याना थ्व बालकयात तःगोगु त्यपया

दुने तया छग् थलं तोपया छाय्यें म्यंग् चा भाड़ाया थन्न थिक न्हक तया कुबिया कुम्हा थ:गु छें पिहां वल।

गोविषाण मंत्रीं गन वने त्यना धका न्यंबले थ्व चाया वस्तु बजारे म्यू वने त्यना धका कुम्हा लुकु लुकु ब्वाँय वन।

तापाक वने धुस्येंलि छथाय् अलग सुं मदुगु थासे सिमाया क्वय च्वना त्यपया पुसा उला दुने च्वंम्ह बालकयात पिकाल। वयात छुं नयगु नं बिया कुम्हानं थथ्ये धाल – हे कुमार छ शरण धका वःम्ह यात मरण याय् मत्यः धका छन्त थथ्ये जत्न याना बिसिके हया, आ छं गन वना रक्षा जुइ अन हुँ। थ्व चा भारा म्यगः चाबस्तु मिया जि थ:गु छें वने। हे कुमार ! छं कुशल जुइमा।

कुम्हानं थथ्ये माया कृपा तया धागु न्यना कविरकुमारं बिन्ति यात। हे कुम्हा दाजु ! छ धन्य खः। छ जिगु लागि करुणामय समान जुल। थुगु पुण्यं छन्त दुःख मदय्मा। थुलि धया नुगले ल्हाः तया बुलुहुँ वन। कुम्हाया थ:गु चायागु भाडा कुबिया हयागु मामागु थासे वना मिया थ:गु छें थ्यंकः वन।

उथ्ये थुथ्ये कुमार माला च्वंपिसं कुमार अन मन्त म्येगु हे थासे वने धुंकल धका सीका म्येगु हे लं सकलें वन। अले कुम्हाया कपा सिचुका आनन्दं च्वन।

मंत्रीपिं अनं म्येगु थासे वना कुमारयात माला सो वंबले लँय् च्वना च्वंम्ह कुमारयात इमिसं लिउनेपाख्यें खना गोविषाण मंत्री वाणं मखु थाय् प्रहार याना कुमारयात बिस्यू हुँ धका सुचं बिल। कुमारं लिफः सो बले निर्दयात्मकपिं थ्यंकः वल धका सीका प्राणया भय जुइका वेगं ब्वाँय वन।

हानं छथाय् मेपिं कुम्हातय् परिवार मुना थःथःगु ज्या सिधयका थःपिनिगु छें क्वसं च्वना खँ ल्हानाच्वन। गुलिसियां कुतिइ बा सुयाच्वन। गुलिसियां उगलय् बजि ल्हुयाच्वन।

थुपिं खना कविरकुमार न्हेवने वना जितः प्राण संशय जुल। आः तक लानि जितः रक्षा याना बिज्याहुँ। छलपोलपिंके जि शरण वया। जि कविरकुमार धयाम्ह दुःखी बालक खना कृपा तया जीवरक्षा याना बिज्याहुँ धया ग्वारा तुला ख्वोया बिन्ति यात।

जि अकालं सीन। सुं हे सहाय मदुम्ह निर्दोषी मचायात स्याय् धका जिम्ह दाजु अलोल जुजुं मंत्री सिपाहिं पदकाचार्यपिं लिस्ये वया वाणं प्रहार याना वया च्वन। उपिं लिउने वल। जि शरण वयाम्हयात सुचका रक्षा याना बिज्याहुँ धका विशब्दं ख्वोल।

थ्व किसान कुम्हातसें शरणागत वःम्ह कुमारयात, मरण याय् मज्यू। उपकार याय्मा धका करुणा तया थःपिनिगु छेँ दुत यंका सुचुकल। भतिजा जाय्का जुजु अलोल व मंत्रीपिं थ्यंकः वल। छ्चालं पादक सामुद्रिक आचार्यपिसं कुमारं पला छिना वंगु लेँय् च्वगु चा कया नतुन्ना माः जुल।

थुगु बखते थ्व कुम्हातयसं थ्व मचाया रक्षार्थ छु जत्न याय् माल धका थिथि सल्हा यात। उगु पुचः थकालिं थथ्ये धाल। भीगु छेँ दुने वया सो वड्बले शरण वःम्ह बालकयात उपकार जुइ मखु। भीत नं थ्व पापितय्सं छु याइ छु याइ ? जिगु खँ न्य। छेँयाम्ह मनू सित धायवं छेँ छु याय मागु खः थथे याय् माल। हथासं कुमारयात कोथाय् थ्यना तुयूगु वस्त्रं तोपुया छ्यंफुसय् मत तया लुखापिने सु धंका मिजंतय् तपुलि तोया मिसात फुकं तले च्वना ख्वोय्माल धया ज्या अन्हे यात। अनंलि इमिसं तुरन्त कूताः दय्का थ्व शरण वःम्ह कुमारयात कूताले थ्यना पातवस्त्र द्यवंनं भुना स्वांमा, ताय, सिन्हः देवने तया सी बाजं थाना प्यम्हस्यां कोबिया छेँनं पित हया ल्यू ल्यू ख्वोया याकः काय् सीबले थ्यें – जि प्राण पुत्र हाहा धका बिलाप याना सकलें सनां वन। तले मिसात नं लाय् लाय् बुया जि प्रेम पुत्र हेरा समानम्ह काय्यात छु जुल गुगु जुल ? छ गन वने त्यना ? जितः

नं का वा धका नुगः मछिंका ततःसकं खोया च्वन ।

थुगु प्रकारं सीम्ह श्मशाने यंक्येबले थ्यें याना कविरकुमारयात दिपय् यंका सुं मनुष्यपिं मदु थाय् वने कुताः दिका तोतल । खोया वंपिं सकलें दिना तोपुया हःगु बस्त्र उला स्वांमालं कोखायका थथ्ये बिन्तियात ।

"भो राजकुमार ! छःपिं पितहय् मागुलिं जिमिसं अयोग्य जूसा नं थथ्ये सीम्ह धका जत्न जुक्ति याना हया । आः जिपिं लिहाँ वने त्यना । छःपिनि गन वनां कल्याण जुइ अन बिज्याहुँ ।"

कुमारं भचा भुले जुया धाल । "थौं जिगु अहो भाग्य खः । किसान दाजुपिं ! ततापिं धन्य धन्य खः । जिगु उपरे तस्सकं करुणा तया जत्न याना जितः जीवरक्षा यात सीत्यंम्ह म्वाकल धाथ्यें छिपिं करुणामय तुल्य खः ।

जितः अतिनं करुणा तया जीवरक्षा यापिं जिगु ज्ञानं स्यूपिं थासे च्वंपिं खः । जिगु ज्ञानं मस्यूपिं नं दइ तिनि । आः जि हानं गन लाइगु ? छु जुइ तिनि ? गुगु जुइ तिनि जिं छुं मस्यु । थथ्ये धया कुमार मेथाय् वन । मृतक छेंनं पित यंक्येथ्यें याना जत्न यापिं किसानत लिहां वना थःगु छें वन ।

थनंलि उख्यें थुख्यें कुमार माला जूपिं जुजु, मंत्री, सिपाहिं, पादकाचार्य धापिं विचा यायां उगु हे निर्जन वने थ्यंकल ।उमिसं थ्व कविरकुमार बुलुहुं वया च्वंगु खन । सूर्य बिना वंगुलिं वने खिंउल । कुमारयात वाणं प्रहार यासा नं शरीरे मला । तथापि प्राणान्त थ्यें भय त्राश जुइका लें मखंसा नं ब्वां वःम्ह कुमार इतिमिति कन । गनं लें मखना प्राणया भयं वेगं ब्वांय वंम्ह कुमार वने जोलं कुतुं वना क्वे छयाय तःगागु थासे लात । आकाशं बोया वःम्ह पंछि गथ्ये क्वे जूवइगु खः वथ्यें हे गाले जूवःम्ह कुमारयात शरीरे छुं घाःपाः मजू । थः मामं शिरे पुइका हःगु चूडामणि मुकुट तपुलि – छ्गः कुतुं

वना त्वग् भ्माले सिमा कचाय थाना च्वन। गाले कुतं वंम्ह कुमार क्वे थ्येम्येंलि उगु थासे अंजन नाम जुया च्वंम्ह यक्ष छम्हसिनं कुमारयात छ सु ? धका न्यन।

कुमारं थःगु दुःखया फुकं खँ कना खोल। अंजन यक्षं करुणा तया भरोसा बीथ्यें खँ ल्हाना जोलं कुतं वया शरीरे वेदना शान्त जुया आनन्द जुया बनीगु वासः नका प्यन्हु तक अनगाले अंजन यक्षं रक्षा याना तल। वने खिउँया लँ खने मदुगुलिं जुजु अलोल व मन्त्रीपिं छथाय वास याना कन्हे कुन्हु न्हापां गोविषाण मंत्री लिस्ये मागु खँ ल्हाना जुजु थःगु दरवारे लिहां वन। म्येपिं कुमार मावंबले पदकाचार्यपिसं थुगु थासं पुला मवंनि थन हे दइ धागु न्यना सकभनं माला सोबले सिमा कचा दुगु भ्माले च्वे तःक्यना थाना च्वंगु चूडामणि मुकुट खना गोविषाण मंत्रीयात क्यना बिन्ति यात।

"भो मंत्रीजु ! हूं मुकुट स्वइगु जुइ ?" थथे धका सकलें वना सोवन। थुगु मुकुट लिकया सोल। थ्व मुकुट कुमारं पुया वःगु खः। थन खिउस्ये च्वंगु तःजागु गाले अगाधस्थान – थथ्ये अथ्य धाय मफुगु जोले कुतं वने धुंकल म्वाय फइ मखुत। थ्व कुमार अवश्यनं मृत्यु जुइ धुंकल। भ्मीपिं लिहाँ वंसा नं जिल धका सकलें लिहाँ वना लायकुली थ्यंका गोविषाण मन्त्रीं चूडामणि मुकुट जुजुया न्हेवने तया बिन्ति यात।

भो महाराज ! कुमारयात भ्मीसं स्याय् म्वाक भयंकर खिउस्ये च्वंगु वने तःधंगु गा दुथाय् जोलं कुतु वना सित। कुमारयागु थ्व मुकुट सिमा कचाया भ्माले तःक्यना याना च्वंगु कया हया। कया बिज्याहुँ धका जुजुयात लःल्हाना बिल।

उगु इलय् मंत्रीं धागु खँ न्यना मुकुट न्हेवने तया ब्यूगु खना अलोल मन्त्र जुजु अतिनं खुसि जुया इति इतिं न्हिला हर्षमान याना बिज्यात। वनं लिहां वःपिन्त सिरपाः बिया आनन्द जुल धका ख्वाः

चकंका राज्य फुकं जिगु जल। जित: म्वैगु नं भय मन्त धयागु मन याना ज्‌जु आनन्दपूर्वक च्वना च्वन।

कविरकुमार सित धयागु थुगु खँ न्यना सुधर्मादेवी हाहा जि पुत्रयात छु जुल धका खोंल। दुरु तोंका लहिना त:म्ह राजकुमारी नं ख्वल। घेघे पुना निम्हं खोया मनयात अशान्ति जुइका च्वन। बखत बखते धैर्य याय मफया मूर्छा जुइका च्वनीगु जुल। गोविषाण मंत्री वना भरोसा बिया शान्त याना च्वन। वने गाले कुतुंवन धाल मृत्यु जुलला। बिचा: याइपिं जोतीषयाके छक: गुप्त याना प्रश्न याका सोबले – यक्षया ल्हाति लात। आ तक कुमारया मृत्यु मजूनि – धका धागु जोतीषया खँ न्यना सुधर्मादेवीं थ:गु मनयात धैर्य याना च्वन।

भयानक ग्यानापुसें चोंम्ह अंजन यक्षया रूप खना ग्याका च्वंम्ह कुमारयात न्यान्हु दस्योंलि थुम्ह यक्ष थथ्ये विचा: यात। जिगु रूप खना त्राहि जुइका च्वंम्ह थ्व कुमारयात सुनां रक्षा याइ। जि उखे थुखे जुइमाम्ह। थन वने राक्षसपिसं थ्व यात खनी बले ला त्रि भक्ष यायत स्याना बिइ। थ्व कुमार अथ्ये नं मृत्यु जुइ थथ्ये नं मृत्यु जुइ। थ्वयात गालं च्वय् यंका बिइ मालि धका कुमारयात लुकुं छिना ताजागु गालं थत हया च्वे थ्यस्योंलि छयाय् बिकल। हे कुमार, छ गन वना रक्षा जुइ अन हुँ। थथे धया अंजन यक्ष थ:गु थासे वन।

थुगु बखते वने लाम्ह कविरकुमारया वस: हाकुया जीर्ण जुया च्वन। मुकुट नं मदेका शरीर गंसि जुइका थाय् थासे कचिघा: जुगुलिं स्यागु सहयाना च्वन। नये पित्यासा नं नय् पित्यागु लोमंका मिखाय बो बो स्याना खोबि हुहुं मां लुमंका जवे खवे सोसों बुलुहुं वन।

धुँ, भालु, किसि, सिंह, गधा, धों, चला, गुँखिचा इत्यादि वन जन्तुपिं बास याना च्वंगुलिं थुपिं बराबर हाला ह:गु शब्द न्यना अत्यन्त थरथरायमानं ग्याका गन वने गन च्वने स्वइगु शरण वने जित: आ:

छु जुइगु गथ्ये गथ्ये जुइतिनि सुनां रक्षा याइगु धका हाला खोबि सो सो वय्‌का कविरकुमार तस्सकं ग्याना च्वन। कुमार वने वुने लात।

अचानकं अन छथाय् लँय मिखा भुयूम्ह ख्वा: नं ग्याना पुम्ह मनूयात नइम्ह पिंगल धयाम्ह ब्याधा छम्हसिगु न्हेवने लावल। थ्व ब्याधां न्यन - हे बालक ! छ गन वने त्यना ? मखु मखु थाय् लाइ। थुगु लं वंसा छन्त भीं जुइ। थथे धया थ्व अधर्मि ब्याधां कविरकुमारयात मखुगु लँ क्यना बिल।

कविरकुमार लँ क्यना ब्यूगु थासं वंबले छथाय् लँय शरीरे सछिथाय धइथ्यें घा: जुया हि सो सो वय्‌का ग्वारा तुला आया आया जि च्वने मफुत हील स्यात यमों जितः कावा। जितः याक नं कावा जि सीन। आतक लानि सी नं मफु म्वाय नं मफय्‌क सास्ति याना तल। हाहा हे दैव धका खोया च्वम्ह दु:खी पुरुष छम्ह कविरकुमारं खन। थथ्ये खनेवं थ्व दु:खी पुरुषया वेदना सहयाय् मफुत। थ्व दु:खी पुरुष केके तुतुं सना घाले भुजिंनं भुंका दुर्गन्धम्ह महाशंकष्टय् लाना च्वन। थ्वयात खना थ:गु दु:ख लोमंकल। थ्वयागु वेदना स्वया चिमिसँ ल्वहं जाय्‌का अति त्रास जूगुलिं चिकुया च्वंम्ह थ्यें शरीर कंपमान याना न्हेवने वना थथ्ये न्यन।

हे दु:खिम्ह दाजु ! छन्त आमथ्ये सहयाय् मफयक दु:ख सुनां यागु ? गथ्ये जुया छु जुया छ थुजागु दूर वने लात ? छ थन छाय वया ? छन्त सुनां थन छवया हल ? थुगु प्रकारं कविरकुमारं न्यंस्योंलि थ्व दु:खी पुरूषं बिन्ति याना लिसः बिल।

भो कुमार ! छ:पिं सु ख: ? जिं मस्यू। जितः थुजागु थासे छाय् वया धका धाय् फुम्ह छ थ:हे थन छाय् वयागु ? जितः थ्यें दु:ख कष्ट छन्त नं जुइफु।

हे कुमार ! जि थन लागु कारण न्य। जि पासापिं नापं चाहुला छगू ज्याय् वया। पासापिं छव्ये लात। जि याक:चा जुल।

हुंकन लँय् छम्ह ग्याना पुसे च्वंम्ह चण्डाल व्याधां क्यना हःगु लं वया । थन वःपिन्त थुजागु वेदना याइम्ह हानं म्येम्ह छम्ह अतिभयंकर महाचण्डाल पापी सुदास धाम्ह व्याधा दु । व व्याधा वया जितः थुजोगु शासना व वेदना बिल । जिं गुलि सहयायगु ? हाहा दैव, आः जितः सुनां रक्षा याइगु ? थुलि खँ कना थ्व दुःखी पुरूष मूर्छा जुल । छुं ई लिपा मूर्छा लँस्यंलि कुमारं हानं थथ्ये खँ न्यन ।

हे दुःखी पुरूष ! छन्त शासना याम्ह सुदास व्याधाया छेँ गन ? तापा लाकि सती ? अथवा थन हे लाकि छु ? थथ्ये धागु न्यना दुःखी पुरूषं खोया खँ कन । भो कुमार महापुरूष ! थ्व व्याधाया छेँ तापा मजू । थनं सःतिना च्वन, थ्व महाचण्डालम्ह सुदास धयाम्ह व्याधा म्येम्येपिं थ्यें पशुपंछिपिनिगु ला जक नया सन्तोष जुइम्ह मखु । मनूया ला नइम्ह राक्षस तुल्य महाभयानकम्ह करुणा कृपा मदुम्ह हिंसक व्याधा खः ।

थ्व व्याधाया हानं शंखमुख धयाम्ह शंखथ्यें जागु त्वा दुम्ह अतिनं ग्यानापुम्ह खिचा छम्ह दु । थ्व खिचां न्यातकि हि तोना सास्ति याना तइ । जि थुजागु थासे लागुलिं थ्व हे खिचां न्याना थथ्ये महा दुःख जुल ।

थ्व खिचाया लः तोनेगु प्यास चायेव बान्हि जाइबले थ्व सुदास व्याधाया ल्यूल्यू वया सु खन वयात न्याना हि त्वनी । थथ्ये हे थ्व खिचां जितः नं न्याना हि तोना वनी । जिगु शरीर छकः सो । म्ह छम्हं घाः जुया हि सोसो वःगुलिं भुजिंनं भुना दुर्गन्ध जुया च्वन ।

प्यन्हु दत जि थथ्ये सास्ती नया च्वना । जि थौं अवश्यनं सिना वनीगु दिन खः । थथे धका मनं भापा च्वना । जि जक मखु । थ्व चण्डाल खिचां न्यात कि न्हयाम्हं बचय् जुइमखु ।

थुगु प्रकारं दुःखी पुरूषं कंगु खँ न्यना कविरकुमार अति त्राश

चाया मनं मनं बिचाः यात। अहो आश्चर्य गुजागु दुःख। आः जि गन वनेगु ? छु याय्गु ? लिहां वंसा नं हुंकन लें पिंगल ब्याधां छु याइगु जुइ ? थ्वं अवश्यनं भिंगु ज्या याइ मखु।

थुपिं लिसे ल्वायत जिके ल्वाभः छुं मदु। जि असहाय। उकिस नं जिगु उमेर मचा हे तिनि। जिगु शिरे जिमि मामं जिगु रक्षाया निंतिं ब्यूगु चूडामणि (मुकुट) नं मदुम्ह जुल। हाहा जिगु जन्म ! जिगु कर्म धिकार ! जि जन्म जुयागु ब्यर्थ जुल।

जुजुया कुले राजकुमार धाय्का जन्म जुया नं जितः थथिंजागु महादुःख प्राप्त जुल। जि दाजु महाराज धाय्का च्वंम्हस्यां जितः शत्रु भापा, बिना अपराधे किजायात थथ्ये असह्य वेदना सहयाय् मफुगु दुःख बिल।

जि दाजु वैरी जूगुलिं जितः जिमि मामं तोतेमाल। जि दाजुया आज्ञां मंत्री सिपाहिंतय्सं जितः स्याय्धका लिना हल। चंपक नागराजया शरण वना नं मजिल। थ्व नागं नं जितः तोते माल। धुब्याया थाय् शरण वना। थ्वनं तोतेमाल। हानं कुम्हाया शरण वना। थ्वं नं तोतेमाल। हानं किसान दाजु किजा तता क्येहेपिंगु शरणे वनानं ग्याना सीम्ह तुल्य याना हया थुमिसं नं वने तोतेमाल। निर्जन वनं अगाढगु थासे कुतुंवन। अंजन यक्षया ल्हाःतिइ लात। जितः च्वे थत हया तोतेमाल।

थुलि तक जुल नं जि प्राण रक्षा जुइका वयाम्ह खः। आ ला निर्भय जुइला धका वयाम्ह जि हानं थुजागु भयंकर थासे लावल। गथ्ये याय छु याय् जुल। आः न्हापाथ्यें शरण वया धका हालां रक्षा जुइगु मखुत। जितः सुनां रक्षा याइ ? जितः थुगु जन्म गथ्ये जुल ? धिकार याना थःत थम्हं जन्म ब्यर्थ धाय्माल। जि अवश्यनं अकालं मृत्यु जुया वनीम्ह जुल। आः धासा जिफुत।

थुगु बखते चाण्डाल सुदास ब्याधा खिचा ज्वना थ्यंकः

वल। थ्व ब्याधा गथिंम्ह धासा ल्हा:त:पु। सिँथ्यें अति छागु तुति। मिच्यागु मिखां सोया हूकार स्वरं हाला वइम्ह। खवं धनुष तया नँया सिखलं चिना शंखमुख खिचा ज्वना जवय् वाणया थल कोखाया वइम्ह। चुपि पा नया दण्डी गबलें खालि मजूम्ह। मनूया हि त्वना व:म्ह जुया म्हुतुइ हि भ्या दु। खिचाया नं त्वाथे हि किना म्ये पिकया फयया व:गु दु। खिचा गुजाम्ह धासा धों चला वने दुपिं सा इत्यादिपिं खनेवं ककुइ न्याना थाथा याना हितोना स्याइम्ह। बंम्ये, अरुणाम्ये, गैडाम्ये खनेवं तिंन्हुया दुग: क्वें तो थुलेत सनीम्ह। ककुइ न्याना ग:प:यागु हि तोना स्याय्त समर्थम्ह। चला बयाने ब्याधा, धुँथ्येंजाम्ह, धुँ, चितुवा, वन्देल, सिंह, किसिपिंगु बयाने मिच्या लाखे थ्यें जाम्ह। सिंह, धु खंसा नं मग्याम्ह। सिंह, धुँनं, किसि स्याय् मछा। थ्व खिचा अयेहे धासा छुं मया। थ्व खना दोहंत नं बिस्युं वनिगु। थ्व खिचा हूंकार शब्द याना हाली। थ्व त:धिक: अति पुष्ट। तुयूगु वर्ण सँ हाकु वचु हयांउँ बुत्ता दुम्ह। च्याकींम्ह। धंवा खने दयुक वांखाया हालीम्ह। ता: हाक:गु म्ये लाबा लाबा पिकया च्वंम्ह शंखमुख खिचा नया सिखलं ग:पतय् चिना ल्यूल्यू तया उर्द्धजटा राक्षस तुल्यम्ह नरमांस भक्षक मनुष्यपिनिगु ला हि आपालं नय् धुंकुम्ह। सुदास ब्याधा व:गु खना कविरकुमार वेगं बिस्यु वन।

कविरकुमार बिसि वंवं थ्वहे ब्याधा च्वनीगु छेंया क्वसं पिने लात। ब्याधां कविरकुमारयात खना हाहा हीही याना इतिइति न्हिल। खिचानं थ:गु तालं ह्वां ह्वां हाला हाला उत। हूँकार हाहा हीही व खिचाया ह्वाउँ ह्वाउँ सलं वन थ्वत। प्यख्येरं हाला ह:गु थ्यें जुल। थुजागु भयंकर स: न्यना इत:मत: कंका ब्वांय् व:म्ह कविर कुमार गन वने गन च्वने जुया उख्ये थुख्यें सोवन। गनं वने थाय् मदया आतुर जुल। त:मागु यक्व अम्ब: सया च्वंगु सिमा छमा खना कविरकुमार हथासं थुगु सिमाय् थाहां वन। च्वे मूलगु कच्चा निपा

ल्हाःतिं घये पुना भोसुना च्वन ।

कविरकुमार भय त्रास व परिभ्रमं चःति वय्का प्राणान्त थ्यंम्ह थें जुल । असहाय निर्दोषीम्ह थ्व कुमार गन वने गन च्वने जुल । वयात खिचां खंका ब्वांय् वल । वयात खिचां हुँकार स्वरं उना क्यन । सुदास ब्याधां वया च्वे थस्वया धाल ।

अरे बाल कुमार ! आमकन छाय, क्वाहाँ वा । थौं जिगु भाग्यं क्यातुगु ला हि नय्दत । आमथ्ये सास्ति जुइक सिमा गया च्वने म्वा । जिगु खँ न्यना याकनं क्वाहाँ वःसा छन्त सास्ति जुइ मखु । जिं छन्त स्याना नय् दइ । अले खिचायात नं न्यंकल । हे शंखमुख खिचा ! नुगःचु स्यें सों मिखा न्हेपु म्ये जिं नयगु । मेगु लँ क्यना हइम्ह पिंगल ब्याधा किजायात विइगु । ल्यंगु फुकं क्वेंनापं साक्क नयगु छ खिचायागु भाग जुल । थथ्ये धागु न्यना खिचा न्यासि चाया ह्वां ह्वां हूँ हूँ हुंकारं हाला थः स्वया सिमा चाचा हुला च्वन । हानं ब्याधा तं पिकया वा कटटटं न्हयया जिगु खँ मन्यंम्ह मचा छन्त जिं वाणं प्रहार याना कुरके त्यना थथे धया क्रोध दृष्टिं स्वया धनुषे वाण स्वचाका खवं धनुष ज्वना, जवं वेगं साला तुति निपां भूमी बल कया थःस्वया प्रहार याय्त तयार जुल ।

ब्याधा मालिकं थथ्येयागु खना शंखमुख खिचानं घुरू घुरू शब्दं हाल । थःस्वया तिंन्हुया कुतुं वयेवं ककुइ ज्वना था था याना हि तोनेत तयार जुया म्ह तीप्यंका च्वन । तर दैवलीला छु खः भ्मीसं मस्यू । छाय् जुइ ब्याधां कविरकुमारयात मकय्कुसे दय्कातःगु मूर्तिथ्यें, चित्रकारिं च्वया तःम्ह थ्यें च्वना च्वन । ब्याधा व खिचा गन च्वना च्वन धका कुमारं क्वसोबले थःत प्रहार याय्त तयार जुया च्वंगु खना मनं बिचाः याना धाल ।

अहो आश्चर्य ! जुजुयासिनं जुजु चक्रवर्ति धाइगु न्यनातया । कुवेर व इन्द्रपिंलिसे नं ल्वायत पराक्रम क्यने फुपिं ऋद्धिवानपिं

मनुष्यपिं दु धागु नं न्यनातया। जितः रक्षा याइगु जिगु मुकुट चूडामणि नं जिगु शिरे मदये धुंकल। जि राजपुत्र खः। जि राजगृहे च्वने दुगु जूसा जि अनेक प्रकारं पराक्रम क्यनेगु याय् दु। तर लायकुलिइ च्वने मात्र आपत् विपत् जुइबले हे दैव धका नां कायुगु स्वाभाविक खः। आः जिं थःगु भाग्ययात धिक्कार धायृत्यना। थ्व ब्याधां जितः वाणं प्रहार याना खिचां न्याकीन। युमिगु कार्ये विलम्ब जुइमा। जिं प्राणया संशय जूगुलिं थनहे च्वना ईश्वरया प्रार्थना याय त्यना। हे ईश्वर, थन करुणा मदुम्ह पापी सुदास ब्याधायागु ल्हातिइ लात।

थुजाम्ह निर्दोषी बालकया उपरे करुणा दुम्ह करुणा सुदृष्टिं स्वइम्ह सु जुइ ? सुनां जितः रक्षा याइ ? मखुसा जि थन अकालं सास्ति नया सीन। करुणा दुम्ह करुणामय खः। हे करुणामय ! धका एकाग्रचित्त याना मिखा तीसिना अतिनं भय कया करुणामयया नामोच्चारण याना च्वन।

थन थुगु थासे चोना जिं मन बचन शरीरं करुणामय धयागु शब्द उच्चारण यानागुया कारण थ्व खः। जि अकालं मृत्यु मजुइमा। थुजागु संकष्ट नं मजुइमा। थन करुणा हीनम्हस्यां जितः स्यायृत्यन। थुपिं ब्याधा व खिचायात दयूकापिं मूर्तियें पुनं च्वयातःपिं चित्र तुल्य याना जितः उद्धार याइम्ह सु दइ ? तंर अवश्यनं दु जुइ थथे धका मनं भापिया।

थुजाम्ह कारुणिक महाकारुणिकयात जिं लुमंका मन बचनं धया नाम कया च्वनागु खः। ल्हातिं बिन्ति याना प्रणाम धका सिमाय् च्वंम्ह दुःखी बालकं नमस्कार याना च्वन।

छुं कारण मदयूकं जितः वैरी यात। जि छुं मस्यूम्ह निर्बल जुया ग्याना च्वनाम्ह बालक खः जितः आपालं करुणा दुपिं वोधिसत्वपिसं अथ्ये सीका च्वन। करुणा दुपिसं अकस्मात् भय वःगु

फुका बिइ । गुलि तस्सकं करुणाया ज्या क्यनि । छुं हे अपराध मयाम्हयात करुणा तया रक्षा यायुगुलिइ विलम्ब याइमखु। करुणादुम्ह करुणाया ज्या क्यनीम्ह, करुणाया ऋद्धि प्रकाश याना रक्षा याइम्ह, पुरूष वा स्त्री सु ख: । थुजाम्हयात बारंबार लुमंका जिगु काय वाक चित्तं प्रणाम याना । थुलि धया निपा ल्हातिं अम्ब: फल खाना निपा ल्हा:तिसं दंक तया सोक: तक आकाशे थसोया होला छलपोलयात थ्व अम्ब: दोहलपा। जित: याकनं उद्धार याना बिज्याहुँ। करुणामययात नमस्कार धका स्वक: तक प्रणाम याना कविरकुमार सिमा घे घे पुना मिखा तीसिना च्वन ।

थनंलि भतिचा लिपा सुखावती भुवने बिज्याम्ह अमिताभ तथागतया मुलम्ह शिष्य लोकेश्वर करुणामयं सुदृष्टिं स्वया बिज्यागु प्रभावं अम्व:फल दोहलपा दान याम्ह सु ख: धका बिचा: याना स्वया बिज्याबले ध्यान दृष्टिं कविरकुमारयात काबिज्यात ।

मर्त्यलोके दक्षिण दिशाय् निर्जन वने छम्ह निर्दोषी छुं हे दोष मदुम्ह बालावस्था तिनिम्ह कविरकुमारं अम्ब:फल होला जित: बारंबार नामोच्चारण याना अम्ब: सिमाय् च्वना भक्ति व श्रद्धा तया पूजा याना हल ।

थ्वयात प्राणान्त जुया अकालं मृत्यु जुइगु दु:ख जुया च्वन। थ्वयात रक्षा याना छुं शिक्षा बिया वा बिस्तार याय् माल धका लोकेश्वरं विद्याधरी योगिनीयात आज्ञा जुल ।

थुजागु उपदेश न्यना विद्याधरी देवीं तथास्तु धका शंख व खड्ग ज्वना आकाश मार्ग क्वाहां वल । कविरकुमार गन दु धका दिशा पतिं सोत । अम्ब:सिमाय् च्वे थ्यंक च्वना सिमा घय् पुना च्वंम्ह कविरकुमारयात खंकल । सिमा क्वय च्वना तच्चोतं पापकारी निर्दय चित्तम्ह सुदास ब्याधा स्वया आकाश मार्ग याकनं अन थ्यंका प्राणयागु भयं ग्याका च्वंम्ह कविरकुमार बालकया फुसे

थ्यंक बिज्यात।

खव ल्हातं मंत्रोच्चारणाया शंख प्यया व जवं ल्हातं खड्ग हीका मैत्रीयागु छगू रूप क्यन। उगु बखतय् शंखया सः व खड्ग हीकुगु सः तायदत। ज्वाला-माला नाम जुया चोंगु मि पिहां वया आकाशे चाहुले धुंका अम्बःसिमा क्वय भयंकर मलःया रूपय् जुत।

ख्वाः स्येकुंका वां न्हेया थसोया बालक कुमारयात बाणं प्रहार याय धनुष ज्वना तांकया चोंम्ह सुदास ब्याधा शरीरं मलः जुना म्हय् सिफायथं वाम्ह छख्ये बाम्ह उख्ये जुल।

अनंलि शंखमुख खिचायात नं मलः जुना स्यागुलिं हूंकार शब्दं हाल। शंख थ्यें जागु पाचुक त्वाल्हानाम्ह फसं तःम्ह खिचा पुइक्ये थ्यें छख्ये लावन। लें मखुगु क्यना हःम्ह पिंगल ब्याधा नं मूर्छा जुया थुपिं स्वम्हं मृत्यु जुल।

उगु मलः सिंह नाद शब्दं हाला आकाशे थाहां वना लोप जुल। मलः हाःगु शब्दं शरीर कंप जुया सिमां कुतुं वय् त्यंम्ह कविर कुमारयात विद्याधरी देवी सुन्दरी शान्त रूप दर्शन बिया घय् पुना हया सिमाक्वय् तया रक्षा याना बिज्यात।

थुलि जुस्येंलि कविरकुमारं बिन्ति यात। भो करुणा वन्तम्ह देवीमाता! छलपोलेयागु कृपां सी त्यंम्ह जि म्वात। ग्याना कंप जुया च्वंम्ह जितः मामं थः मचायात घय् पुना हय्थ्यें घय् पुनाः सिमा क्वय् हया रक्षा याना बिज्यात। छलपोल धन्य धन्य! छलपोल हे खः करुणामय! छलपोलयात बारंबार अष्टांग प्रणाम! थये धया विद्याधरीयात थः सःथ्यें नमस्कार याय् धुंका मन चंचल मयास्ये ख्वाः चकंका न्हिला विव्य भोजन याना संतोष जुइथ्यें संतोष जुल।

थथ्ये आपालं खुसि जुया च्वंम्ह बालक कविरकुमारयात स्नेह प्रीति याना विद्याधरी देवी बांलाक शिक्षा बिया बिज्यात। हे कुमार छंगु जन्मस्थान, जात, नाम, कुल छु? छ थन गथ्ये जुया

लाबल ? थथे विद्याधरी देवी न्यंबले कविरकुमारं थम्हं स्यूगु खँ ल्वंनिस्यें कना बिन्ति यात ।

छंगु बारे जिं न्यने धुन । अथेसां छंके न्यना । छं कंगु खँ थिक हे जू । हे कविरकुमार, छं मन तया न्यँ । स्वर्ग मर्त्य पातालया नाथयात त्रैलोकनाथ धाइ । सम्पूर्ण अनाथया नाथयात लोकनाथ धाइ ।

थ्वसपोल लोकनाथयात कारुणिक महाकारुणिक आर्यावलोकितेश्वर करुणामय धका: धाइ । लोकनाथयात सुखावती भुवने बिज्याना च्वंम्ह अमिताभ तथागत (अपरिमित तथागत) या मुख्यम्ह शिष्य धका विद्वानपिसं सीका च्वन । छं नं थथ्ये हे सीकि । थ्वसपोलं जित: स:ता आज्ञा जुल, "भयंकरगु वने लाना छम्ह निर्दोष बालक अकालं मृत्यु जुइत थिक जुया च्वन । थ्वं भक्ति तया अम्ब: फल दोहलपा जित: जक बारंबार नाम कया शरण वया धका खोया भोसुला च्वन । चाण्डाल सुदास ब्याधा व शंखमुख खिचां निर्दोषी बालक कविरकुमारयात वाणं कय्का स्याइन । शंखमुख खिचां नं न्याना स्याय्त तयार जुया च्वन ।

छ याकनं वना बालकयात रक्षा याना लिहां वा । वसपोलं थथे धया बिज्यागु बचन पालन याना जि थन वयागु ख: । हे शिष्य, छं एकचित्तं न्यँ - "छं करुणामय कारुणिक महाकारुणिक इत्यादि नाम कया अम्ब: फलं पूजा यागु भक्तिया प्रभावं छंगु ज्यान बचे जूगु ख: । आ: छं धन्दा काय् म्वाल । छन्त जिं मंत्रदान याना सिद्धि बिइ ।" थथे धका धया: कविरकुमारया शिरे शंख खड्ग दिका मन्त्रदान बिया बिज्यात । छं दीर्घागु जुइमा । ज्ञान प्राप्त जुया जनहित याय् फय्मा धका विद्याधरीदेवी दर्शन बिया सिद्धि वरदान बिया बिज्यात । कविरकुमारं तथास्तु धका आशीर्वाद फया काल ।

विद्याधरी देवी प्रसन्न जुया हानं धया बिज्यात, "हे बालक जि

लिहावने त्यना । छन्त रक्षा याइम्ह नर्तक धयाम्ह यक्षेश्वर चूलाका बिये । थुलि धया विद्याधरी देवी उगु म्यानं प्रम्यान जुया आकाश मार्ग लिहा बिज्याना थ:गु स्थानं थ्यंका बिज्यात । थम्हं याना वयागु ज्या खँ वृत्तान्त लोकेश्वर करुणामययात कना आनन्दं च्वना बिज्यात ।

अनंलि कविरकुमार उगु थासं दना उख्यें युख्यें सोया च्वंबले नर्तक यक्षेश्वर अन थ्यंक: वल । कविरकुमार बालकयात खना लय ताया ल्हा: ज्वना प्रीति यात । उगु स्थाने चाहुला सोवं वले लँय् छथाय् खिचां न्याका सास्ति नया च्वंम्ह दु:खी पुरूषयात खन । व ग्याना कय् कुना च्वन । यक्षेश्वरं थ्वयात रक्षा जुइगु वास: बिया कविरकुमारयात थ:गु छें बोना यंकल । थ्व कविरकुमारयागु परिचय फुकं न्यना पोषण याना रक्षा याय् धुंका मोहिनी विद्याया प्रभावं स्त्री रूप जुइगु मन्त्र वास: जदिबुति नं बिल । हानं यक्षेश्वर नर्तकं थथे धाल -"हे बालक ! जिके दुगु विद्या छन्त स्यने धुन । आ छ थन च्वने म्वाल हुँ । जिं छन्त मय्या थथे धयागु मखु । यक्ष धयापिनि निगू भेद दु । छगू देव अंश-शान्त स्वभाव मांसाहार याइ मखुपिं थुपिं कुवेरया गणपिं ख: । जिनं वहे गणय् ला:म्ह ख: ।

छगू यक्ष धयापिं दैत्य राक्षसया अंशपिं दु । थुपिं मांसाहारी जूगुलिं नरमांसाहार याइपिं ख: । छ थुमिगु ल्हा:तिइ लाइ धका जिं छन्त छंगु छें हुँ धयागु ख: । थथ्ये दूर वनान्तरे जक चाहुला जुया छन्त कल्याण जुइ मखु ।

हे कविरकुमार छ छंगु जन्मभूमी वना मिसा रूप कया म्ये हाला थ्व वीणा थाना प्याखं हुला क्यँ । छ खना मोह मजूपिं सुं हे मदइ मखु । विद्याधरी देवीं कविरकुमारयात थथे उपदेश बिया लित छोया हल ।

विद्याधरी देवीं धागु खँ न्यना वीणा ज्वना जुजुया काय्

कविरकुमार क्रमशः कांपिल्य नगरे थ्यन। आतिनि जिं शत्रुयात जितय् याना राज्यया मागु ज्या पूर्ण जुइका थुगु दुखं मुक्त जुइत समर्थ जुयेफइ। जुजु जुया सुख भोग याये धका मनं भापा कांपिल्य नगरं सुथसिया प्रहरे वुहां वल।

कविरकुमार मिसायागु रूप जुया कांपिल्य नगरे वुहां बना अत्यन्त सुन्दरी युवती अप्सरा समान मनोहर रूप, स्वया जक च्वने मालीगु रूप याना छगू चण्डिका स्थाने चाचा हुला किन्नरी कन्याया स्वरं म्ये हाला च्वन। थुगु म्ये न्यना उगु थासे च्वंपिं मनुष्यपिं मोह जुया महा उत्साहित जुल। थुगु इलय् वीणा थाना म्ये हाला ताल ताले प्याखं हुया क्यन। थुगु सः न्यना अन आपालं मनूत वया सोवल। भं भं बांलाक वीणाया स्वरं म्ये हाला प्याखं हुगु खना अजू चाया भुले जुया सोया च्वनीगु जुल। थ्व खना मोह मजूपिं छम्ह हे मदु धासा नं ज्यू। थुजागु तालं नर्तकी रूप सोया च्वंपिं सकसियां मन चञ्चल जुया च्वन।

कांपिल्य नगरया प्रजा लोकपिनि नायःतयसं अलोलमन्त्र जुजुयात थुगु खँ बिन्ति याः वन।

"भो महाराज ! जिमिगु बिन्ति न्यना बिज्याहुँ। भीगु देशया पिने नदी तीरे च्वंगु चण्डिका स्थाने अति सुन्दरीम्ह युवती स्त्री छम्ह सिनं किन्नरी कन्याया स्वरं म्ये हाला, गन्धर्वया स्वरं वीणा थाना अप्सराया स्वरूपं प्याखं हुला च्वं च्वन। थ्व सोया वया। थ्व सु खः मस्यू। भिंगु मभिंगु जिमिसं मस्यू। छलपोलं बिचा याना बिज्याहुँ।"

थुगु खँ न्यना अलोलमन्त्र जुजुं गोविषाण मंत्री सःता आज्ञा जुल। हे मंत्री ! छ वना छु जुया च्वंगु खः सो हुँ। थ्वयागु चरित्र न्यना थ्वयात थन बोना हति। जुजुयागु थ्व खँ न्यना गोविषाण मंत्री थ्व सुन्दरी च्वना च्वंगु थासे सो वन। थुम्ह सुन्दरी गोविषाण मंत्री वःगु खना अति खुसि जुया वीणा बाजा तोता मन्त्रीयात प्रणाम यात।

सुन्दरी रूप कविरकुमारं बिचाः यात । मंत्री ना थ्यंक वल । जिगु भाग्य गथ्ये जुइ ? जिम्ह दाजु अमोलमन्त्र जुजु है व:सा बांलागु खः । थुलि बिचाः याय् धुंका वीणा थाना न्हापा स्वयानं बांलागु म्ये हाला प्याखं हुला क्यन । मंत्री गोविषाण जुया अवश्यनं थ्व सुन्दरी स्वर्ग लोकयाम्ह खः । थ्व प्याखं मनुष्ययागु प्याखं मखु । थ्व सुन्दरी समानम्ह बांलाम्ह मिसा थुगु देशे अवश्यनं जिं सुं मखना । थ्व सुन्दरी अप्सरा जकं ख:ला धका ताउत स्वया च्वन । थ्व नर्तकी स्त्रीया शरीर च्वंनिसें सोया थथ्ये बिचाः यात ।

ख्वाः स्व:सा चन्द्रमाथ्यें शीतल यचुसे चाकला, धनुया आकारगु मिखाफुसि । उफोस्वां समानगु मिखा, हाकुगु अंजन समान कुलिचिंगु मसिनुगु सँ, कपाः चकं, न्हातिकायात ल्वयेक न्हाय् च्वामुस्ये च्वं । कपा न्हकु नेता पुष्ट, म्हुतुसि सालु ह्याउँसे च्वं, दन्तपंक्ति धाले समानं उतिग्यं, द्वाफोस्वां समानं तुइस्ये च्वंगु वा, सालुस्ये चीबालागु ह्याउँसे ताहाक:गु म्ये, मनचा वरुण नागया शिरथ्यें च्वं, गुलिच्या । न्हायपं ताहाक:गु नं मखु न चीहाकः निस्येसं बीक रत्नया कुण्डलं सहित, स्तन विल्व फल समान, ल्हाः निपां बराबर, किसिया सोंथ्यें च्वं, पतिं न्यापतिनं कलम थ्यें जागु आकार च्वामुस्ये च्वं, लुसि द्वं द्वं थ्याना धालेया रङ्ग तुल्य, प्वा चीगो, तुतिया खंपा पुष्ट, त्वाना थिकगु, पुलि नं चीगो, पालि छपांचु, चीबाला ताहाकः पतिं मिले जू । शरीरया सर्वांग बांला ।

थ्व सुन्दरी गीत नृत्य याइ बले बीणा थाना ल्हा संका बवे खवे स्वया तुतिं चुया ताले पावक्रम पला छिना गुबलें पालि च्वका चुया गुबलें ग्वालिं जक जुया चाहुला नृत्य याइ बले मोह मजूपिं सुं मदु । स्वया च्वंपिं मोह जुया ताउत सोया च्वनी । सिहाँ वय् सुयां नं मं मदु । थ्व समान सुन्दरी रूपम्ह, बीणा थाना म्ये हाला प्याखं हुलिम्ह गुबलें सुनानं सोय् मनंनि । न्यने नं मनंनि । काम्पिल्य राजगृहे

नं थ्व समान सुन्दरीम्ह स्त्री मदु । गुगुं देशे माला सोसानं ल्वीके थाकुइ । थ्वयागु अंग लक्षणया चरित्र बालाक बिचाः याना स्वय बलय् थ्व स्वर्ग हे क्वाहां वःम्ह थें च्वं । गोविषाण मंत्री जुजुया न्हेवने सुन्दरी मिसायागु थथ्य स्वभावयागु खँ बिन्ति यात ।

गोविषाण मंत्रीं थुम्ह सुन्दरीया रूप – बीणा बाजाया स्वरं म्ये हाला प्याखं हुला क्यंगु शरीरया लक्षण इत्यादि न्हेब्वया कंगु वर्णन न्यना राजसभाय् सल्हा याना अलोलमंत्र जुजु थम्हं नं थुम्ह सुन्दरी स्वयगु अति इच्छा याना गोविषाण तथा म्येपिं मंत्रीगण नापं थुम्ह परम सुन्दरी स्त्री प्याखं हुला च्वंगु थासे थ्यंकः वन ।

जुजु स्वः बिज्यागुलिं सकलें खुसि जुया चिला बिल । जुजु न्हेवने वना मे हाला प्याखं हुया च्वंम्ह सुन्दरी सोया बिज्यात । अप्सरा समानं सुन्दरीम्ह स्त्री प्याखं हुला वीणा थाना म्ये हाला च्वंगु खना स्वया मात्र नं जुजु मोह जुया कामरागं तोपुया म्येगु छुं लुमंके मफुत । अति हर्षमान जुया स्वया च्वन ।

प्याखं हुलेगु सिधय्का सुन्दरीं जुजुयात प्रणाम यात । सुन्दरीया हावभाव खना जुजु खुसि जुल । थ्व सुन्दरी रूप कया च्वंम्ह कविरकुमारं थथ्ये बिचाः यात, विना अपराधे जितः स्याय्त ग्वसा ग्वया दुःख ब्यूम्ह थ्व अलोलमन्त्र जुजु जिम्ह दाजु खः । थ्वयात मोह यायत हानं छपु म्ये हाला क्यने धका वीणा विस्तारं थाना हया बुलुहुं म्ये हाला ताल ताले प्याखं हुया क्येलेहें बागः मिखां स्वया मुसुमुसु न्हिला क्यन । जुजुं मनं मनं भापा थथ्ये धाल ।

अहो आश्चर्य ! थ्व सुन्दरी स्त्री अवश्यनं स्वर्गया अप्सरा खः । थुलि बांलाक वीणा थाना म्ये हाला प्याखं हुलीम्ह स्त्री जाती जिं गनं मखनानि । थुलि ल्हाः, तुति, म्ह, छ्यों, मिखा संका ताले पला छिना ताल मिले याना संगीत विद्याया कला क्यनीम्ह सुन्दरी नर्तकी संयोगं थन वया च्वन । थ्व सु खः गुम्ह खः ? धयागु बिचाः

याना थ्व सुन्दरीयाके थथ्ये न्यना न्वत । "हे नर्तकी ! छंगु रूप जिमिसं सोय धुन । अप्सरा समानं बांला । थुलि तक बांलाम्ह मिसा याक:चा थन वल । छं पासापिं सुं मवुला ? छंगु नां छु ? छैं गन ? मां बौ सु ? थन छाय वयागु ? छन्त सुनां थन छोया हल ?

जुजुं थथ्ये आज्ञा जूगु न्यना थ्व सुन्दरी कोछ्ना नम्ररूपं बिन्ति यात । भो महाराज ! जिगु नां दु:खिनी सुन्दरी खः । छैं मदुगु मखु दु । छु याय् बौ मन्त । शत्रुतयसं जाल याना जित: पितना हल । दाजु छम्ह दु । गन वन, गन च्वन मस्यू । मां छम्ह दु वयात नके तोंके पुंकेया निमित्त जिं गुरुया कृपां संगीत विद्या सय्का । याय् थासय् थ्व संगीत विद्या क्यना दया कृपा तया ब्यूगु जीवन पालन याना जुया स्थान पात्र मनुष्यपिं सोया गनं गनं थथ्ये म्ये हाला प्याखं नं हुला जुया । आ: तक जिगु इहिपा मजूनि । ब्रह्मचारी तिनि । तथापि जित: सुना नं छुं याय् मछा । थ्व भगवान्या कृपा खः । जि मां बौया धर्म खः । थ्व सुन्दरी मयजुं थथ्ये धागु खँ न्यना, अलोलमंत्र जुजु अति मोह जुया मनं बिचा: यात । किजायात दु:ख बिया स्याइम्ह पापी धका थौंतक नं सुनानं जित: कन्यादान मब्यू । जि २६ दँ दत । आतकं इहिपा मजूनि । जिगु राजगृहे महारानी छम्ह मदया कोथा हे खिउस्ये च्वं । थ्व नर्तकी सुन्दरी स्त्री नं कुमारी तिनि धाल । जिगु भाग्यं थ्व नाप इहिपा याय बले जिगु राजगृहया हे शोभा दइ । जिगु जीवन नं सुखमय जुइगु जुल । आ: थ्व सुन्दरी मय्जुनाप इहिपा याना सुखभोग यायमागु जिगु कर्म जुल । सुनानं जित: कन्या मबिल बेस हे जुल । जिगु भाग्य थ्व नाप व्हना च्वने मा:गु जुया च्वन ।

आ: थौं हे थुम्ह सुन्दरी स्त्री दरवारे यंका सुखभोग याय्गु जुल धका हथाय चाया गोविषाण मंत्री नाप एकान्ते वना अलोलमंत्र जुजुं थुगु प्रकारं मनया खँ न्यंकल ।

"हे मंत्रीजु ! थ्व सुन्दरी स्त्री अवश्य स्वर्ग भुवनया मेनका

थ्याम्ह अप्सरा समान ख: । थ्वयागु संपूर्ण शरीरया अंग लक्षण जिं बालाक बिचा: याय् धुन । थ्वयागु रूप खना जिगु मन चंचल जुल । आपालं गुलि खँ ल्हाय् । आ: थथ्यें थ्व सुन्दरीयात राजदरवारे नापं व्वना यंकेत छ वना वयात बांलाक खँ न्यंकि ।"

थुलि जुजुं धागु खँ न्यना गोविषाण महामंत्री नं खुशी जुया थुम्ह महासुन्दरी स्त्रीयात छखे स:ता जुजुं इच्छा याना धा:गु खँ फुकं खँ न्यंकुबले, मंत्री यागु ख्वा: सोया मुसु मुसु न्हिला थुम्ह सुन्दरीं लिस: बिल ।

भो मन्त्रीजु, जिगु कर्म भोग धाय्मा: । जुजुया जि: नाप संसर्ग याय्गु इच्छा जुल । जुजुया इच्छा अनुसार जि राजगृहे वनेत गथ्ये मंजुर मयाय् । जिं सहर्ष मंजुर याना । थथे धया थ्व सुन्दरी रूप कविरकुमारं थथ्ये बिन्ति यात । थुगु खँ जुजुयात मंत्रीं न्यंकूबले जुजु अति खुशी जुल ।

सन्ध्या ई जुस्येंलि थ्व मोहमयी सुन्दरीयात खुशी याय्गु निम्तिं हीरा मोति रत्नया तिसा वस: आदि बिया जुजुं ल्हा ज्वना थ्व सुन्दरीयात रथे तया नापं च्वना राजदरवारे यंकल थ: द्यनेगु कोथाय् यंका जुजुं थथ्ये बिचा: यात ।

बहनी राजदरवारया कोथाय् थ्व सुन्दरीया रूप खना जुजु काम रागं प्रमत्त जुइका थ्व सुन्दरीयात द्यनेगु लासाय् तया रति क्रिडाया खँ ल्हाना बिज्यात । कृतकामिनी रूप (मिजं मिसाया रूप जुया व:म्हसिनं) जुजु नाप च्वना धाल । "थ्व संसारया माया मोह जाले त:क्यनीगु ज्या कुकर्मया खँ ल्हाना ज्या याय्गु अयोग्य मखुला महाराज ? छाय् हथाय् चाया बिज्याना ? बहनीसिगु भोजन याना बिज्याहुँ । अनंलि मागु खँ बिन्ति याय् ।

कामलोभी जुजुं छुं भापे मफया थथ्ये धया बिज्यात "भो सुन्दरी, छंगु रूप खं बले जि भोजन याय म्वायेक हे तृप्त जुल । जिगु

निम्तिं धर्म अर्थ काम थ्व त्रिवर्ग छोः जुल। नम्वाग बानाग म्वा खनीवने भंबल म्येगु थासं वना छु इच्छा याइ मखु थ्यें काम राग मत्ताम्ह किसि गाले कुतु वनी बले नं रक्षा याइम्ह मार्किसि खः। छं सुन्दरी अप्सरा समान यक्षणी देवीं जिगु काम रागया इच्छा पूर्ण याय माल। थथे सुन्दरीयात आलिंगन याना चुप्पा नया म्ह्याः याना बिज्यात।

छुं भतीचा समयलिपा लासाय् च्वना आदर तया कविरकुमारं सुन्दरी मिसायागु रूप तोता थःगु मिजंया रूप धारण याना काममत्त जुजुयात थथे धाल।

हे महाराज ! जि नर्तकी मेनका अप्सरा छुं नं मखु। जि सत्यरत जुजुया काय् कविरकुमार खः। पूर्वजन्मया पाप भोग याय् माम्ह छं हे किजा खः। जि सुधर्मादेवीया गर्भ जन्म जुयाम्ह खः। काम भोगया लोभं किजालिस्ये संभोग याय्गु अधर्मया ज्या मखुला ? गथ्ये लालच जुल ? मिसा रूप तोता थथ्ये धागु खँयात वास्ता हे मयास्ये अलोलमन्त्र जुजुं थथे धाल-जिम्ह किजा वने गाले कुतुं वना सी धुंकल। छं न्हाचः थ्यें सुन्दरी स्त्री रूप जुया जिगु इच्छा पूर्ण या। छन्त कन्हे जिं इहिपा याना महारानीया पद बीत्यना। थथे धया अलोलमन्त्र जुजुं वयागु ल्हा क्वातुक ज्वन।

कविरकुमारं बिचाः यात। छु याय् बोध याना नं बोध मजूम्ह लिस्ये कोथाथ् च्वना ल्वाना चोनेगु नं थिक मजू। आः थ्वयागु इच्छा पूर्ण याक्येत जि हानं नर्तकी मोह रूप सुन्दरी स्त्री जुय माल धका बिचाः याना हानं स्त्री रूप धारण याना जुजुया न्ह्यवने च्वना थथ्ये धाल।

भो महाराज ! छःपिनि संभोग याय्गु इच्छा पूर्ण याना बिइ त्यना धन्दा काय्म्वाः। "तोति बि" धका धया लासाय् च्वना न्हिला क्यन। थुगु बखते थ्व सुन्दरी स्त्री खना जुजु अति मोह जुल।

कामरागं ब्याकुल जुया रति क्रीडाया निंतिं हथाय चाल । सुन्दरी स्त्रीयात आलिंगन यायत तत्पर जुल।

थुगु इलय् सुन्दरी रूप कविरकुमारं बिचाः यात। अहो गुजागु कुकर्म! किजानाप कामभोग यायत सनीम्ह भोगलुब्ध जुजु आ मेगु उपाय मन्त । थथे धका धया जुजुया अण्डकोष ज्वना क्वातुक ती धुंका वेगं जवगु तुतिं प्यंका छोत।

थ्व अलोलमन्त्र जुजु भुमिइ चात वाना थस्सः पाल। म्हुतुं ई बुलबुलु वया तुरुन्त मृत्यु जुल । सुन्दरी रूपं पुरूष रूप कया कविरकुमारं धाल । जितः जन्म जुइवं सिंफाय् थ्यें फाया स्यायत स्वःम्ह लोहंतय् छ्वा वाना स्यायत स्वःम्ह, लितु लिना हानं वाणं प्रहार यानानं स्यायत स्वःम्हयागु सुनानं मयागु कुकर्मया फल थ्व हे जुल। थुलि धया अलोलमन्त्र जुजुया मृतक शरीर छखे अंगःक्वे तया तुयूगु वस्त्रं तोपुया तल ।

थनंलि सूर्य उदय जुस्येंलि गोविषाण मंत्री तथा म्येपिं राजपरिवारपिं सकलें न्हापाथ्यें जुजुया कोथाया न्हवने उपस्थित जूवल । जुजु दना मवःगुलिं उमि परस्पर खँ जुल । म्हिगः सुन्दरी लिस्यें शयन जूगुलिं आनन्दं न्हयो वय्का च्वन जुइ।

थुगु इलय कविरकुमार कोथां पिहाँ वया सकसितं सःता बिज्यात। सकलें आश्चर्य चाया च्वन। कविरकुमारं धया बिज्यात हे राजपुरूषपिं, ग्यायम्वाः । म्हिगः सुन्दरीया रूप जुया वयाम्ह जि कविरकुमार खः । छिमिसं जितः मचाबले खंगु खः आःजि तःधिक जुल। छिमिसं जितः म्हमसिल खइ। पत्यामजूसा कास्व धका हानं सुन्दरी नर्तकी रूप जुया क्यन । जिं छिपिंलिसे खँ ल्हाय्गु यको दनी। थुलि धया हानं थःगु पुरूष रूप कविरकुमारया रूप धारण याना बिज्यात । अलोलमन्त्र जुजुं ब्वना हःगु कोथाय् चान्हे ज्याखँ जूगु वृतान्त च्वं निस्यें खँ कना सकलयात चित्त बुभ्के याना बिज्यात

। आ कोथाय् वना सोहँ धका आज्ञा जुल । सकलें कोथाय् वना सो वन अलोलमन्त्र जुजुयात तयगु वस्त्र तोपुया थ्यना तःगु खना ग्याना चिमिसँ तिंतिं स्वाका च्वन । लिपा सकलें मिले जुया कविरकुमार यात प्रशंसा यात । तुरन्त मृतकयात खतय् तया विधान कथं मसाने यंका अग्नि संस्कार सिधयका भस्म प्रवाह यात । थुलि धुंका कुल धर्म थें मृत्यु संस्कारया ज्या फुक्कं सिधयकल । शुभ दिने गुरु पुरोहितद्वारा कविरकुमारयात विधिपूर्वक राज्याभिषेक यात । बीयागु सिंहासने च्वना राजमुकुटं पुया राज वस्त्रं पुना कविरकुमार जुजु जुया देशे घण्ठाघोषण यात । कविरकुमार जुजुं बांलाक प्रजा पालन याना च्वन ।

अलोलमन्त्र जुजुया मां लक्षणा महारानीं तच्वकं बिलाप यात । कविरकुमारं बिन्तियात–भो तःमां ! छलपोलं धैर्य याना बिज्याहुँ । जितः स्याय्त ग्वसा ग्वःबले छःपिंसं थये धका गने म्वाला ? छःपिनि लियु जि मां सुधर्मादेवी गुलि खोल । उगु इलय् छःपिं न्हिला च्वना लाकि खोया च्वना ? थुलि धास्येंलि लक्षणा महारानी खोय् मछाल ।

मंत्रीगण सकलें ग्याना बिन्ति यात – जिमिगु नं अपराध क्षमा याना बिज्याहुँ । कविरकुमारं आज्ञा जुल – गोविषाण मंत्री तया सकसितं क्षमा बिया । जिं दुःख भोग याना वयागु खँ थन च्वं पिसं मस्यूनि । प्रजागणपिंत नं सःति मन दुपिं वइ ।

जुजु कविरकुमारं थथ्ये धया बिज्यागु खँ न्यना सकसितं सूचं बिल । दाजुयात स्यानागु प्रायश्चित्त याय् धुंका जुजु जुया प्यन्हु, कुन्हु सकसितं संतोष यायगु कारणे कैवर्त व्याधा, ग्याना सुला च्वंम्ह धुब्या, कुम्हा, किसान व सकलें म्येपिं न्हेवने तया मां तःमां व मंत्रीपिं जवे खवे तया कविरकुमार जुजुं थथ्ये घोषणा याना न्यंका बिज्यात ।

न्हापां जन्म जुइवं जितः दाजुया अत्याचारं बचे यायेत गोविषाण

मंत्रीयागु बुद्धि व बिबि अजिमां जितः कैवर्त ब्याधायागु छेंय् तये यंकल । अनंलि तःधिकः जुस्येलि म्हितः वनाम्ह जितः स्यायधका लिना यकल। जि चंपक नागराजया शरण वना। पुखुली क्वहों वना । अनं नाग बचे याना च्वे तय् हल। जि बिस्यू वना तर पदकाचार्यपिंगु कुनीति याना खंका जितः लिना हल। वाणं प्रहार याबले धुब्याया शरणे वना । वसः पोले दुने तया थःगु छें पित यंका रक्षा यात । लँ क्यनीपिं दुगुलिं जितः खंका लिना वाणं कय्का हल भाग्यं वाणं मकःगुलिं कुम्हाया शरण वना । त्यपया दुने तया कुबिया थःगु छें पिने म्यू वने त्यना धका म्येगु थासे यंका रक्षा यात ।

चा नतुना लँ क्यनीपिं दुगुलिं हानं जितः खंका लिउनें कय्का हल । वाणं मकःगुलिं ज्या याना च्वंपिं किसान दाजुपिनिगु शरण वना । उमिसं जितः सुचका तल । छें छें वना जितः माःजुल तर जितः खंके मफु। जितः खनी धयागु बिचारं तुरन्त कूताः दय्का जितः थ्यना द्यवनं तोपुया स्वांसिन्हः ताय् ह्वला सीबाजं थाना तुरुन्त प्यम्हस्यां कुबिका सिथं यंकेगु विधानं छें पित हया निर्जन वने तोतल । छेँनं मिसापिं हाहाकारं यो पुता जि किजा इत्यादि अनेक तालं खोय्का ज्या याना जितः रक्षा यात । वने तोता थःपिं छें वन । जि बिस्तारं खोया चोना । हानं लिउने थ्यंका बाणं कय्का हल । सन्ध्याई जुल । वने खिउंस्ये च्वन । गन वने गन च्वने जुल । प्राणया भयं तिंन्हुया वनाम्ह तःगागु गाले कुतुंवन । जि मांनं पुइकुगु तपुलि छगः च्वे फाले थात । वहे तपुलि लिकया जि सित धैगु निश्चय याना पदकाचार्यपिं लिहां वन ।

जि गाले च्वना खोया च्वनाबले अंजन धयाम्ह यक्षं रक्षायाना वासः तोंका प्यन्हु तक वया थाय तया न्यान्हु कुन्हु गालं थत हया व थः माथाय् वन ।

अनं खोखों वनाबले वूरवने लात । लँय छःम्ह पिंगल ब्याधां

क्यगु ल वना वने लँय् छथाय दुःखी पुन्य ब्राया च्वन् च्वन । व थन छाय् वयागु धका न्यन । वयात खँ कना च्वना वने नरमासाहारी मनूया ला, हि नइम्ह भयंकर रूपम्ह राक्षस तुल्यम्ह सुदास ब्याधा थःगु वाण खिपः चुपि ज्वना शंखमुख खिचा ल्यूल्यू तया वःम्हम्या जि खनेवं स्याना ला नयगु धका खिचां न्याकेत यिक यात । उगु इलय् जितः गुजागु आपत जुल जुइ ।

जवे खवे सोया भतिचा उख्ये अम्बःसिमा खना ब्वाँय् वना व अम्बः सिमाय् थाहाँ वना । च्वे मूलगु कचा घय पुया । तुति कय् कुंका चोनाम्हयात सुदास ब्याधा वाण प्रहार यायत तयार जुल । खिचां ह्वां ह्वां ऊगु न्यना म्ह तिप्यंका थसोया । जि कुतुं वल कि गःपते वां न्याना था था यायत तत्पर जुल ।

थुगु इलय् जि अकालं मृत्यु जुइन । स्वैगु शरण वने धैगु मनं निश्चय याना । करुणामय स्मरण याना खोखों सिमाय् सया च्वंगु अम्बःफल खाना निपा ल्हाःतिं स्वको आकाशे थसोया होला । मो सुला च्वना बले अकस्मात् आकाश मार्ग करुणामयं छोया हःम्ह माता विद्याधरी देवी बिज्याना खड्ग हीकुबले वज्र मि मलः पिहाँ वया सुदास ब्याधाया शरीरे जुना म्ह बाम्ह बाम्ह छख्ये छख्ये जुल ।

थनंलि शंखमुख खिचाया त्वा पाचुकं ध्यनातःम्ह नं छख्ये लावन । जितः लँ क्यना मखुगु लँय् छोम्ह पिंगल ब्याधा मूर्छा जुया सित । मलः उच्चस्वरं हाला आकाशे थाहाँ वना लोप जुल । जितः पंचरश्मि खय्का च्वंम्ह विद्याधरी मांनं जितः मचा बुइथ्यें बुया सिमा क्वय् तया शिक्षा बिल । छं श्री आर्यावलोकितेश्वर करुणामय लुमंका छागु अम्बः फल दोहलपा शरण वंगुया प्रभावं जितः छोया हःगु खः धका सीके माल । छन्त रक्षा याय् माला जिं थुगु खड्ग हीका बले मि मलखं कया अत्याचारी चाण्डाल राक्षस तुल्यम्ह निर्दयी मनूया ला हि नय् वय्वं लय् ताइम्ह हिंसकः सुदास ब्याधा व

बया लहिना त:म्ह शंखमुख खिचा, पिंगल ब्याधा सित। थुपिं संघाट नरके च्वना दु:ख भोग याइपिं जुल। आ: छन्त रक्षा जुइ धन्दा कायम्वाल। षटक्षरी मंत्र धारण याना अहिंसा सद्धर्म प्रचार याय त्यना इत्यादि शिक्षा बिया आ: जि लिहाँ वना करुणामययात नाप लावने। थनं यक्षेश्वर छोया हय् छन्त नाप लाना विद्या स्यनी। वं धागु खँ न्यना लिहाँ हुँ। थुलि धया जित: तोता आकाश मार्ग विद्याधरी देवी लिहाँ बिज्यात।

भतिचा जाय्का यक्षेश्वर वया जित: नाप लाना भरोसा बिया वयागु छेंय् यंका नका तोंका पुंका वयागु छेंय् तया ८ दँ तक संगीत विद्या स्यन। नर्तकी सुन्दरीम्ह मिसा जुइगु जडिबुटि नं बिल। छ थन च्वने म्वाल छें हुँ धका बिदा बिया छोया हल।

कांपिल्य नगरे अथ्यें वलकि स्याइगु भयं सुन्दरी स्त्री रूप कया चण्डी स्थाने च्वना म्ये हाला। यक्षेश्वरं बिया ह:गु वीणा थाना प्याखं हुया क्यना बले सकलें सोवल। बहनी जुस्येंलि जित: सोव:म्ह जि दाजु अलोलमन्त्र जुजुं जिगु स्त्री रूप खना मोहित जुल। जित: माया याना छगू रथे थ:नापं तया राजगृहे थ: द्यनेगु कोथाय् यंकल। सुन्दरी रूप खना कामरागं मोह जुया थ:गु इच्छा पूर्ण यायेत सन। कन्हे छन्त इहिपा याना महारानी याय् धया जित: घे घे पुना यो योथ्यें यात।

थुगु अवस्थाय् जिं थ:गु सत्यता प्रकाश याना। जि धाथ्यें याम्ह स्त्री मखु। का सो धका तीजक न्हायपने सोचाका तयागु गंभीर जडिबुटि लिकया स्त्री रूप तोता क्यना। जि छ:पिनि किजा कविरकुमार धका बिन्ति याना। पुरूष रूपं मिजं जुया क्यना। तर जि दाजु पत्या मजू। जि किजा सी धुंकल। छ मिजं नं जुइ स:म्ह खनी। न्हाच:यागु सुन्दरी स्त्री रूप जु धका धाल। वयागु न्ह खाका क्वातुक ज्वना तल। किजाया रूप क्यना नं पत्या मजुस्येंलि हानं

न्हापा थ्यें स्त्रीया रूप जुया । जिगु म्हय् इसा यिसा याना वस्त्र त्वकल । थः नं निर्वस्त्रं च्वन । किजानाप रति क्रीडा यायत सन । थुबले जितः छु याय् गुगु याय जुल । तुतिं वंगं प्यंकार्गुलिं अण्डकोषे थातय् लाना चाता वात । भर्तिचा जायूका जि दाजु अलोलमन्त्र जुजुया मृत्यु जुल । थ्व ज्याय् जिगु दोष दुला ? थन वया च्वंपिं सकसिनं सत्यथें नों वा । थये धका धया कविरकुमार जुजु सकसिगुं ख्वाः स्वया च्वन । थुगु अवस्थाय् खें न्यनाच्वंपिं सकसिनं मिखाय् खोबि वय्का छःपिंगु दोष छुं हे मदु । थ्व सिना वंम्ह अलोलमन्त्र जुजुयागु हे आपालं दोष दु धका बिन्ति यात ।

थुजागु खें न्यने धुंका गोविषाण मंत्री, दिदि अजिमा, घुब्या, कुम्हा, किसान धापिं कैवर्त ब्याधा प्रमुखं दनावया अन च्वंपिं सकसिगुं ख्वाः स्वया धाल । थ्वसपोल कविरकुमार बाल्यावस्था वलय् जिमिथाय् शरण वल थुबले जिमिसं रक्षा याना तथागु अवश्य खः । थुलि धया ताय् स्वां सिन्हः होला त्रिप्रदक्षिणा याना कविरकुमार जुजुयात स्वस्ति मंगल कामना याना तुति भोपुया प्रणाम यात । जोतिष गुरुपिं वया स्वागत यात । पदकाचार्यपिं वया क्षमा फोन । शान्तियागु प्रभाव म्हसीकि धका जुजुं सकसितं क्षमा बिल ।

थुगु अवस्थाय् काय सिइम्ह लक्षणा महारानी नुगः मछिंका खोया च्वन । कायूनं अतिकं दुःख भोग याना वःगु न्यना मांम्ह सुधर्मादेवी महारानी नं नुगले निपा ल्हाः तया खोल ।

थुपिं निम्ह महारानीयात नं कविरकुमार जुजुं बोध याना स्वचा चाहुला तुति भोपुया अपराधयात नं क्षमा याना बिज्याहुँ धका बिन्ति यात । महारानीपिंसं जुजु कविरकुमारयात क्षमा बी धुन धायूका तथास्तु यात । वंगु दुःख लोमंका हर्षमान याना च्वन ।

कविरकुमार महाराजं थःमां नापं च्वना कैवर्त ब्याधा, गोविषाण

मन्त्री, धुब्या, कुम्हा, किसान आदि व काय् जन्म जुइ धाम्ह जोतिष, गुरु पुरोहितपिन्त सुवर्ण दक्षिणा धातु वस्तु वस्त्र, नवरत्न, सहित सिरपाः बिया सन्तोष याना बिज्याात । सकलें बिदा कया जुजुयात धन्य प्रशंसा याना लिहां वन । मांनं पालन याना तःम्ह राजकुमारी कैवर्तं व्याधानी जन्म याम्ह क्येहेंनं भोजन चधे याना मुसु मुसु न्हिला बिन्ति यात । भो महाराज ! जिमिसं नं दुःख सिया च्वनागु फुकं फसं धू पुइकि थ्यें जुया आः दुःख या ल्यू ल्यू सुख या ई थ्यंकः वल ।

तःमां, सुधर्मादेवी महारानी, धर्मपुत्री याना तःम्ह क्येहेयात नं छयने स्वकः पिया कविरकुमार जुजुं स्नेह याना बिज्यात ।

महाराज कविरकुमार थनंलि छन्हु दाजुयात मोचन यानागु पापं नरक भोग याय् मालीतिनि धयागु लुमंका श्रीमद् आर्यावलोकेश्वरया उपोषधव्र त राजगृहले च्वना अष्टमी पर्व काले दश शील धारण याना ब्रत आरम्भ यायां ताकालं राज्य भोग याये धुंका छन्हु देहान्त जुया बिज्यात । भातृ हत्या यानागु दोषं कुमार्गस लाना दोछि दँ तक दुःख भोग यानानं थुगु जन्मस अलोलमन्त्र जुजु दाजु आः वया देवदत्त धाय्का जन्म काःवम्ह खः ।

देवदत्त जितः लोहँतं कय्का स्याय्गु गोसा यात । थ्व न्हापायागु छुं शेष बाकि दनिगु क्लेश पाप भोग खः ।

थुगु पाप फुकेत जिं तुतिं फया कयागुलिं म्हाला पचिंने घाः जुल । आः भातृ हत्या यानागु फुक दोष मोचन जुल । ग्रहया दोष क्षय जूसा नं संसारे प्राणिपिनि थम्हं यागु धर्म कर्म भोग याना जक मदया वनि । कर्म भोग मयास्यें मगा भिंगु वा मभिंगु पाप पुण्य प्राणीपिनि थम्हं याना वयागु थम्हं हे भोग मयास्यें कदाचित फुइ मखु । सामग्री तयार जुया छन्हु कर्म फल जुइगु अवश्य खः ।

थुगु प्रकारं भगवान बुद्धं आज्ञा दय्का बिज्यागु कर्म फलया खँ

न्यना अन ख्वपिं सर्कमिया कर्म धयागु पदार्थ नघन याय मफु खनि धका भापा च्वन ।

थुगु अवस्थाय् दीर्घनख धयाम्ह ब्रह्मचारी दना वना भगवान् बुद्धया पालि भोपुया पुलिं चुया बिन्ति यात । भो शाम्ना भगवान् गुरु ! संसारय् सकल लोकपिसं थ:थ:गु कर्म अनुसारं सुख दु:ख भोग यात धयागु खँ छलपोल पाखें न्यना बोध जुल । जिं छगू खँ बिन्ति याय् त्यना आज्ञा जुया बिज्याहुँ ।

छलपोलं छु छु कर्म याना वयागुलिं वज्रमय शरीर जुल ? हानं सकल लक्षणं पूर्णगु शरीर जुल ? द्वात्रिंशत् ३२ लक्षण पुन: अशीति ८० व्यंजन लक्षणं संयुक्त जुया अत्यन्त शोभायमानं बांलात । त्रिभुवने सुयां मदुगु प्रकारं सुन्दर रूप जुल ।

हानं देव, दैत्य, मनुष्य आदिपिनि सुयां वज्रमय शरीर जूसा नं लोहँतं प्रहार याइबले गथ्ये लोहं चूर्ण मजुल । परन्तु घा: मात्र जुल ।

दीर्घनखं थथ्ये बिन्ति यास्येंलि मुनीश्वर भगवान् खुशी जुया आज्ञा दय्का बिज्यात । हे दीर्घनख ! छ धन्य साधु बिज्रम्ह ख: । जिं कने एकचित्तं न्यँ ।

माता विद्याधरीया आज्ञा कयं, कविरकुमार भ्रान्तचित्त जुया छु याय् गुगु याय् जुइका आपत् जूगुलिं थ: दाजुया हत्या यात । थ्व हिंसा ख: । अपराध ख: । थ्व अपराध किजां दाजुयात यागु ख: ।

विवेक बिचार याना किजां दाजुया बिन्तियात नं बिन्ति लगे मयासे कुकर्म यागुलिं अनर्थया ज्या जुल ।

दाजुं किजायात जन्मनिस्यें दु:ख बिया हत्या याय्त गुलि सन धयां साध्य मजू । अयसां न्ह्यागु जूसा नं भ्रात हथ्या याना पाप शमन याय् माल धका अत्यन्त संताप यात । पाप देशना पुण्यानुमोदना सहित कविरकुमार जुजुं आजीवन पर्यन्त श्रीमद् आर्यवलोकितेश्वर

करुणामययात लुमंका त्रिरत्न शरण व्रत याना च्वन। कविरकुमार जुजुं उपोषध व्रतारम्भ अष्टमी पर्व काले अखण्ड रूपं याना दशशील थ्यंक धर्म्हं धारण याना च्वन। म्येपिन्त नं व्रत याका बाखं कना कंका बोधिचर्या व्रत याना च्वन।

शुभकर्म उपासना याय् योग्यगु अष्टमी पर्वकाल दिने बिशेष प्राणी हिंसा याय् मज्यू। यात धाःसा लिपा नरक भोग याय् मालि। तथागतपिनिगु बचन दु धका छिपिं सकसिनं सीकि।

कविरकुमारं दाजुयात हथ्या यागु दिन अष्टमी दिनया प्रहर जुया च्वन। थुगु हे पाप थथ्ये भोग याय् माल। जिं देवदत्तयात दोष मबिया जिगु कर्मया दोष खः।

छगु जन्मस जक मखु जन्म जन्मान्तरे प्राणातिपाप आदि दश अकुशल पाप तोता, मैत्री करुणा मुदिता उपेक्षा थ्व चर्तुब्रह्म विहार धारण याना अष्टमी दिने बोधिचर्य व्रत उपोषध व्रतराज चले याना वया। थुगु पुण्यं अशुभ पाप तापाना पुण्य, सतिना वज्रमय शरीर शुद्धचित्त जुया समस्त दुःख फुत।

चर्तुब्रह्म विहार यानागु पुण्यं - चक्रांकित पाणिपाद धयागु जिगु ल्हाः तुतिया पालितःले दोछि आर चक्र चिन्हं दया च्वन। दश शील थथ्ये खः।

१. अदत्तादान (मबिकं कायगु, मखंक कायगु, खुँ लुच्चा ज्या) तोतागु पुण्यं सकलया स्नेहमय प्रेम प्रीति जुइका सुन्दर शरीर जुल।
२. मिथ्या कामभोग परस्त्री नापं संभोग तोतागु पुण्यं ब्याधि दुःख मदयका सदानं निरोगी जुया आनन्दगु शरीर जुल।
३. मुषावाद झुठ्ठा खँ ल्हाय्गु तोता सत्यवादी जुयागु पुण्यं राग द्वेष मोहं मथीका ह्याउँगु सालुगु ताहाकःगु जिव्हा (म्ये) जुया कोमल गंभीर सिंहनादया स्वर जुल।

४. क्रोध अहंकार अभिमान जुया बुद्धि भ्रान्ति नइगु चित्त यातय् मलाइगु आमिष बस्तुया मुख्यगु मद्यपान धुमपान तोतागु पुण्यं सिंहथ्यें वीर तया पराक्रमी जुया मार जितय् याय फय्‌का स्मृतिमान बुद्धिमान एवं दिव्यचक्षु प्राप्त जुल ।

५. सकल प्राणीपिनिगु उपरे मैत्री भाव तया मां-बौ भापा हिंसाकर्म तोतागु पुण्यं, निरोगी पुष्ठ शरीर जुया, दीर्घायु सुगन्ध सुवर्ण थ्यें देह सुन्दर रूप जुल ।

६. अकाल भोजन तोता थिकगु इलय् शुद्ध भोजन याना नियम शुद्ध आचारं उत्तमगु ब्रतराज धारण याना वयागु पुण्यं द्वाफोस्वांथ्यें निर्मल तुयूगु अनार (धालें) थ्यें उतिउति बराबर मिल जूगु च्वे नीपु क्वेनीपु दन्त पंक्ति सुइनिपु वा धारण जुल । न्हिले बले नं वाया तेजं सकभनं खया शुभ मात्र प्रकाश जुया च्वन ।

७. ब्रत याय्‌बले स्वांमाला तिसां हेरामोतीं तीगु नस्वागु चिकनं बुलेगु तोतागुलिं शील स्वभाव सुगन्ध सहित जुया दश इन्द्रिय ग्वयात:गु शरीर शुद्ध जुया सछिगु गुणं पूर्ण जुल ।

८. ब्रत याय्‌बले नृत्य, गीत, वाद्य आदि मन चंचल जुइगु ज्या तोतागु पुण्यं विवेक न्याय दुम्ह जुया जाज्वल्यमानगु तेज प्रकाश जुल ।

९. ब्रत याय्‌बले उच्चासन तजागु आसने खाता इत्यादिस चोनेगु तोतागु पुण्यं सदानं संतुष्टगु शुद्ध मन जुया बुद्ध धर्म संघ (त्रिरत्न) पिंगु आशन प्राप्त जुल ।

१०. ब्रतराज उपोषध बोधिचर्य ब्रत धारण याय्‌बले स्वभाव शुद्ध जुया त्रिरत्न गुरु मां बौपिनिगु चरणे सेवा याना हानं रथवाहन यागु सल किसि गया अथवा बगीस च्वना जुइगु ज्या तोतागु पुण्यं सामान्य लोकपिसं दर्शन याय मफुगु उष्णीष नाम चूडामणि शिरे दया, अत्यन्त हाकुगु कुलिचिंगु मसीनुगु नस्वागु शिरस केश (सँ) दया च्वंगु थिकगु गुलि च्यागु शिर जुल ।

हे दीर्घनख ब्रह्मचारी ! छन्त सकसिनं सन्यासी धाइगु आमथ्ये तुतां ज्वना जटा तःपो याना लुसि ताहा जुइका विभूतिं बुला जुइवं जक ब्रह्मचारी जुइ मखु । चर्तुब्रह्म विहार याना मध्य अन्त्य थः नं परयानं कल्याण जुइगु राग द्वोष मोहया जटा चबुना वनीगु बोधिज्ञान ब्रोधिचर्य ब्रत धारण याना चित्त शुद्ध जुइगु शील एवं स्वभाव शुद्ध जुइ फुसा तिनि वयात धार्थ्येयाम्ह गुरु भिक्षु ब्रह्मचारी धाइ ।

थ्व संक्षिप्त रूपं कनागु ज्ञान निश्चय याना अष्टमी पर्वकालस प्रथम त्रिरत्न शरण वना करुणामयया ब्रतया जुजु उपोषध ब्रत धारण याना जुइगु स्व । काय वाक चित्त शुद्ध जुयेव क्रमशः बज्र शरीर जुया बुद्धपद प्राप्त जुइ ।

दश शील थथ्ये नं खः । अष्टशील धारणा याना – हानं मदकारी बस्तु व मात लगे जुइगु तोनेगु नयगु दुर्गन्ध अथवा सुगन्ध शरीरे बुला जुइगु समेत तोतेगुयात दश शील धारणयाम्ह धाइ ।

थुगु प्रकारं शाक्यमुनि भगवान् बुद्धं आज्ञा दय्कुगु अमृत बचन न्यना दीर्घनख संन्यासी प्रसन्नचित्त जुया चिमिसें बोहं जाय्का रस ताया तुतां बँय तोता बिन्ति यात । तुतां ज्वना जुयागुलिं हस्त पीडां ल्हायात जक पीडा जुल खः । भो भगवान् ! शास्ता गुरु – आः जिं नं यथार्थगु ज्ञान थुल । जि आजीवन त्रिरत्नया शरण वने । उपोषध ब्रत धारण याना शील स्वभावय् एकचित्तं च्वनेगु जुल । अष्टमी ब्रत राजयागु पुण्य प्रशंसा न्यने मगानि आज्ञा दयका बिज्याहुँ ।

थथ्ये बिन्ति यास्येंलि भगवान बुद्धं आज्ञा जुल । हे दीर्घनख ! छं न्यना थें ज्या नं याय्गु मन या । प्रथम क्षौर कर्म सँखाय्गु लुसि ध्यना तीर्थे स्नान याय् धुंका शुचि वस्त्रं पुना स्वभाव शुद्धम्ह गुरु निमन्त्रणा याय् धुंका श्रीमद् आर्यावलोकितश्वर स्मरण पूजा आदि ब्रतारम्भ याय्गु ।

दण्डवत प्रणाम धारणी पाठ स्तोत्र सहित वाक्य अर्थ पाद्यं

पुष्पं धूपं दीपं गन्धं रस पंचामृतादि नैवद्य फल मधि रत्नमण्डल दोहलपा दक्षिणा पापदेशना पुण्यानुमोदन अध्येषणा (ग्वँ कनेगु न्यनेगु) याचना प्रार्थना (नम्र जुया) जगतो हिताय सुखाय कामना याना फोनेगु उत्तम जुइ ।

शील स्वभाव बांलाका फुसा दशशील मफुसा अष्टशीले च्वना ब्रतसूत्र बज्रगन्थि (वज्रगथः च्यागु दुगु) का शरीरे धारण याना अष्टशीलया प्रभावं च्याका ल्हाः धारणयाम्ह अमोघपाश लोकेश्वर करुणामययागु रश्मि शरीरे खल भापासीकेगु खः ।

ब्रत सिधय् धुंका आमिष बस्तु तोता पालं याय्गु । थुगु प्रकारं सीकेमाल शुक्लाष्टमी वा कृष्णाष्टमी पुन्ही आमाइ पर्व दिने यासा अत्युत्तम जुइ ।

अनंलि बोधिचित्त उत्पत्ति याना अतीत अनागत प्रत्युत्पन्न न्हापा जुया वंपिं लिपा वइपिं आः जुया बिज्यापिं बुद्ध बोधिसत्वपिन्त प्रणाम धया थुमिसं थ्यें दानपारमिता आदि भिगू पारमिता पूर्ण याना बोधिज्ञान लाना तथागत धाय्का जगतो हिताय निम्तिं ज्ञान फोना संसारं मुक्त जुया मोक्ष प्राप्त जुइगु बोधिचर्या ब्रत आ जिं सप्त बिधान सहित अनुत्तर ज्ञान लाभया निम्तिं याना धका बोधि परिणामना याय्गु खः ।

स्वर्गया इन्द्र – मर्त्यलोकया चक्रवर्ति जुजु पुनः महाजन जुया सुख भोग या वने दय्मा धका आशिका याय्गु मखु ।

हानं लय लय पतिकं उपोषध ब्रत यानागुया पुण्यफल थथ्ये सीकेमाः ।

१. वैशाख वछला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत यानागु पुण्यं न्हयबो दँ तक त्रायत्रिंशा भुवन धयागु स्वर्गलोके मालिक जुया बास याइ ।
२. जेष्ठ तछला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत यानागु पुण्यं भिंनिसः १,२०० सा दान यानागु तुल्य फल प्राप्त जुइ ।

३. आषाढ बिल्ला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत यानागु पुण्यं च्याद्वो ८,००० तोला सुवर्ण दान यानागु तुल्य फल लाइ ।
४. श्रावण गुंला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं स्वंगु लाख ३,००,००० तोला वह: दान यानागु तुल्य फल दइ ।
५. भाद्र यंला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं खुइदो ६०,००० दँ तक तुषिता भुवने वास याय् दइ ।
६. आश्विन कौला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं दोछि १,००० गोल इन्द्र नीलरत्न दान यानागु तुल्य फल दइ ।
७. कार्तिक कछला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं दोछि १,००० पदमराग रत्न (पन्ना) गोल दान यानागु तुल्य फल दइ ।
८. मंसीर थिंला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं दोछि १,००० सा दान यानागु तुल्य फल दइ ।
९. पौष पोहेला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं सप्तरत्न धयागु १. चक्ररत्न २. हस्तिरत्न ३. अश्वरत्न ४. स्त्रीरत्न ५. पुरूषरत्न ६. मणिरत्न ७. खड्गरत्न थुजागु रत्नं पूर्णम्ह जुजु जुइ ।
१०. फाल्गुण चिल्ला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं चन्द्रकान्त रत्न (हेरा) दोछिव: १,००० दान यानागु तुल्य फल दइ ।
११. फाल्गुण चिल्ला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं दोछिम्ह १,००० कन्या दान यानागु समान फल लाभ जुइ ।
१२. चैत्र चौला मासया अष्टमी कुन्हु ब्रत दनागु पुण्यं च्याद्वो तोला ८,००० अन्न दान यानागु तुल्य फल लाइगु जुल ।

म्येम्येगु ब्रतया जुजु जुया च्वंगु थुगु उपोषध ब्रत जूया निम्तिं थुगु ब्रतया पुण्य अचिन्त्य (संख्या याय् थाकु) धका निश्चय याय्मा: ।

जिं न्हापाया जन्मे थथ्ये आपालं उपोषध ब्रत धारण याना याका वयागु प्रभावं थथिंगु कलियां संबोधिज्ञान लाना तथागत

जुइ फत ।

"भो तथागत ! छलपोलं कना बिज्याग् अमृत बचन न्यना गुलिं ब्यापारं लाभ जूम्ह वणिक समान जितः लाभ जूम घया आपलं मन हर्ष याना दना वना पासापिं व शिष्यपिं वोंछि मुंका तथागतं कंगु घया बिज्यागु बिधिथ्यें अष्टमी पर्व दिनस उपोषध व्रत धारण याना हे काश्यप भिक्षु जिं नं मोक्ष पद प्राप्त याना घका कना बिज्यात ।

थनंलि सकल सभा लोकपिनिगु ल्वाः स्वया कर्मफल पाकय् जुया जन्म जू वःगु वर्तमान खँ न्हेयना थथ्ये घया बिज्यात ।

थुगु प्रकारं सीकेगु योग्य जू । हे भिक्षुपिं ! छिमिसं न्यँ जिन म्येपिं मखु । उगु इलय् अलोलमंत्र जुजुया किजायात बिना अपराधे मोचन याय्गु ग्वसा याना वःम्ह आः थुगु इलय् गंभीरम्ह पापी देवदत्त जुया जन्म जूवःम्ह खः । उगु इलय् याम्ह कविरकुमार जुजु जुया वःम्ह नं हे भिक्षुपिं ! थुगु इलय् जिहे खः घका छिमिसं सीके माल ।

थुगु इलय् शुद्धोदन जुजु जन्म जूवःम्ह उगु बखतया सत्यरत जुजु खः । सुधर्मादेवी मायादेवी जितः जन्म याम्ह मां खः । लक्षणा महारानी थुगु जन्मे गौतमी जि चिधिमां खः । गोविषाण मंत्री धाम्ह आः शालिपुत्र जूवःम्ह खः । काय् जन्म जुइ धाम्ह बिद्वान जोतिष महा मौद्गल्यायण धाय्का च्वंम्ह खः ।

लँय् चोना खोया थन छाय् वया धाम्ह दुःखी पुरूष थुगु जन्मस काश्यप भिक्षु जू वल । हानं धुब्या आनन्दभिक्षु जूवल । आः सुचेतन भिक्षु जुया च्वंम्ह उगु अवस्थायाम्ह कुंभकार (कुम्हा) खः । सीम्ह तुल्य याना सियं यंकूपिं किसान दाजुपिं मुख्यपिं न्याम्ह दु । थुपिं आः पंच भद्रवर्ग न्याम्ह भिक्षुपिं जूवल ।

दिदि अजिमा धाम्ह नं आः थुगु समये यशोधरा धाय्का भोगया वल । कैवर्त माझी धापिं निम्ह स्त्री पुरूषपिं, थुगु समये दण्डपाणि जुजु लानि निम्ह स्त्री पुरूष जूवल । उगु अवस्थाय् थुमिसं

गुलि यत्न यात व महान पुण्य धका थ्वी का सीके वह: जू ।

थुगु प्रकारं गंभीर उपवेश बिया बिज्यागु न्यना च्वंपिं सकल कर्मफलपाक जुया थम्हं थम्हं भोग याय् मागु थ्व संसार ख: धैगु सीका परस्पर थिथि ख्वा: स्वया गुजोगु भोग यात, याना वल याना वय् धुंकल याना वयनं धुन धका सीकल ।

धन्य कर्मवादी भगवान् बुद्ध, धन्य कविरकुमार जुजु, धन्य शालिपुत्र, महामौद्गल्यायन, काश्यप, आनन्द, पंच भद्रवर्ग भिक्षुपिं व मनोहरा धका प्रशंसा याना साधुकार बिया सकलें वना प्रदक्षणा याय् धुंका भगवानया पालि भोपुया बिदा कया थ:थ:गु थासे लिहां वन । थ्व खँ ब्रतावदानमाला २ अध्याये वु ।

थुलि कविरकुमार जातकया खँ समाप्त जुल ।

ये धर्मा हेतु प्रभावा हेतुस्तेषां तथागत: ।

हयवदत्तेषां च यो निरोध एवंवादी महाश्रवण: ।

गुगु धर्म ख: अनेक बस्तु दया च्वंगु संसारे खना च्वंगु इत्यादि फुकं हेतुयापाखें उत्पन्न जुया च्वंगु ख: । थुकियात निरोध याय्‌गु (पनेगु) द्वादशांग (१२) प्रतीत्य समुत्पाद पुन: सप्तत्रिंशत् (३७) बोधिपाक्षिक ज्ञान उपदेश बिया बिज्याम्ह तथागत बुद्ध ख: धका सुनां थुगु ज्ञान सीकि । यथे हे थम्हं सीका मेपिन्त कना बोध यात धासा शान्ति प्राप्त जुइ । थुजाम्ह विद्वानयात सद्‌गुरुवादी महाश्रमण धाइ ।

थन तक ११ जातक सत्ययुगे जन्मयागु ख: ।

च्वमिया पिदने धुंकूगु सफू:

१. श्री संकटा राजकीर्ति महाविहार (टेबहाल) को संक्षिप्त परिचय, २०५३

२. श्री लुँमधि (अजिमा) भद्रकालीयागु संक्षिप्त परिचय, २०५४

३. तुंख्योया महाकालयागु संक्षिप्त परिचय, २०५५

४. नेपालभाषा बोधिसत्वावदान माला भाग १, २०५६, १११९

५. नेपालभाषा बोधिसत्वावदान माला भाग २, २०५८, ११२१

६. नेपालभाषा बोधिसत्वावदान माला भाग ३, २०५८, ११२१

(त्रेतायुगे जन्मयागु बाखं भाग १, २ व ३)

७. श्री हारीतिमांया संक्षिप्त परिचय २०५८, ११२१

जुद्धरत्न वज्राचार्य

जन्म जुगु न्हि : ने सं १०५० थिलागा चौथी, १९८७ पौष
जन्म जुगु थाय् : राजकीर्ति महाविहार टेवहा:, यें ।
थाय्बाय् : का.म.न.पा. २२ वडा ख ४/१९२ टेवहा:, यें ।
बौया ना : स्व: आशारत्न वज्राचार्य
मांया ना : स्व मयजु वज्राचार्य

योग्यता : स्नातक, स्नातकोत्तर (राजनीति शास्त्र) अध्ययन, निजामती परीक्षा, श्री ५ या सरकारया एकाउन्टेन्सी कोर्स प्रथम खण्ड परीक्षा उत्तीर्ण, Engineering Education Administration Training (Indian Institute of Technology Haus Khas New Delhi, Airport Management Training सिंगापुर, हगकंग, श्री ५ या सरकार प्रशासन व्यवस्था विभाग संचालित २९ औं सेवा कालीन प्रशिक्षणसं उत्तीर्ण, Development Administration Approaches Planning Management तालिमसं Institute of Secretaries Training & Management New Delhi पाखें Diploma, पर्यटन मंत्रालय पाखें पर्वतारोहण सम्पर्क अधिकृत तालिम प्राप्त Training Methodology Course, South Asia Regional पाखें संचालित New Delhi, Tourism Training प्राप्त ।

सेवा : भू. पू. शाखा अधिकृत (पर्यटन मंत्रालय), का. मु. उप-सचिव (निर्माण तथा यातायात मंत्रालय), का. मु. उप-निर्देशक (हवाई विभाग) २०११/१०/७ निसें २०४९ भाद्र मसान्त तक ।

अवकाश : २०४९/६/१ निसें

सम्पादक : पर्यटन (पर्यटन सम्वन्धि पत्रिका)

प्रकाशित च्वसुया नां : श्री संकटा व टेवहा:, चंठाया महत्व बारे तक्षवहाले महावलि विइगु चलन, नेपाले दुगु यीथी भाय, मुटुयागु शल्यक्रिया : जिगु अनुभव, विश्वभूमि न्हिपौले, नेपाले नव व्याकरण पाठ्याकेगु चलन, मणिहर्ष ज्योति स्मृति ग्रन्थ पोहेलागा १११५, श्री संकटा व राजकीर्ति महाविहारयागु परिचय, नेपाल ऋतुपौं १११५, यें देया लुंहितिया ऐतिहासिकता, यें देया दे आचार्य गुथिया महत्व, सन्ध्या टाइम्स न्हिपौ १११८, २०५४, नेपाल भाषा वोधिसत्वावदान माला भाग १ (२०५६), भाग २ (२०५७), भाग ३ (२०५८) व श्री हारीति मांया संक्षिप्त परिचय (२०५८) ।

मान पदवी विभूषण शुभराज्याभिषेक पदक २०३१, जानपद सेवा पदक, दीर्घ सेवा पदक ।

स्वदेश भ्रमण : परवानीपुर, वीरगंज, नेपालगंज, भैरहवा, बुटवल, विराटनगर, धरान, इटहरी, जनकपुर, चितवन, नारायणगढ, मेघौली, देवीघाट, त्रिशुली, पोखरा, मनकामना, रुकुम मुसीकोट, पाल्पा व हेटौंडा ।

बिदेश भ्रमण : न्यू दिल्ली, पंजाब, चन्दीगढ, भाखा, हैदराबाद, मेरठ, हरिद्वार, लक्ष्मणझुला, राजस्थान जयपुर, आग्रा, बम्बै, एमफाम्ट केम, रक्सौल । सिंगापुर सन्तोष टापु, बैंकक, हङकङ ।

सदस्यता : अध्यक्ष, श्री संकटा १२ वर्षे मेला समिति, सदस्य वज्राचार्य संरक्षण गुठी, सदस्य वघु पुई आचार्य गुठी संस्कृति तथा संरक्षण समिति, सदस्य हार्ट क्लब नेपाल ।

स्थविर : चक्रेश्वर, राजकीर्ति महाविहार, टेवहा:, यें ।